

NAŠA LUČ

M E S E Č N I K Z A S L O V E N C E P O S V E T U

SEPTEMBER 2015

letnik 64, številka 9

4

POGOVOR Z DR. PETROM ŠTUMPFOM
Brez zamejcev in izseljencev ostane
domovina invalidna

8

RAFAELOVA DRUŽBA
27. romanje treh Slovenij

10

KOMENTAR MESECA
Slovensko-hrvaški odnosi

Utrinki s praznovanja Marijinega vnebovzetja v mlinu Thicourt

Domači pogled Vnebovzete je na dvorišču starega mlina pričakal slehernega romarja.

Od Aumetza do Sarrebrückna so se začeli zbirati uro pred pričetkom svete maše.

Človeška in božja beseda iz ust duhovnikov in laikov je utirala pot in pronicala do srca.

V molitev smo vpletli tudi naše preizkušane brate iz Bližnjega vzhoda in njihovo usodo izseljenstva.

Slovesno bogoslužje pod šotoroma je vodil g. René Krawzewicz ob somaševanju župnika J. Kamina.

160 vernikov je obnovilo zavezo z Gospodom, ki je za nas postal in ostal kruh življenja.

Po skupnem romarskem kosilu smo takole izrazili veselje bratske skupnosti ob zvokih sedemčlanskega orkestra.

Celodnevemu deževnemu in oblačnemu vremenu smo zoperstavili sonce prvih zlatih mirabel.

Večerni blagoslov poljskega zelenja in molitev sta z milostjo orosila odhajajoči korak slednjega romarja.

NAŠA LUČ

Glasiló Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diaconov in pastoralnih sodelavcev v Evropi za verska, kulturna in narodna vprašanja

Izdajatelj: Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov in Rafaelova družba • Založnik: Družina, SI-Ljubljana, p. p. 95 • Glavni urednik: Janez Pucelj, München, Nemčija • Odgovorni urednik: Lenart Rihar, Ljubljana • Uredništvo: Rafaelova družba, Naša luč, Poljanska c. 2, SI-1000 Ljubljana, tel.: 01/438 30 50, faks: 01/438 30 55, e-naslova: rafaelova.druzba@siol.net in jpucelj@msn.com • Uprava: Krekov trg 1, SI-1000 Ljubljana, tel. 01/360 28 28 • Jezikovni pregled: Vida Frelih

CENA IZVODA: 2,45 EUR. CELOLETNA NAROČNINA ZA SLOVENIJO: 26,95 EUR • LETNA NAROČNINA (za pošiljanje iz Slovenije): Evropska zveza 36,85 EUR • Švica 48,95 CHF • Velika Britanija 31,35 GBP • Avstralija 50,60 AUD • Kanada 49,50 CAD • ZDA 48,40 USD. V ceno je vštét 9,5 % davek na dodano vrednost in ustrezna poštnina, ki velja za pošiljanje z navadno redno pošto. Cena za letalsko pošiljanje je 41,25 evra. • LETNA NAROČNINA PRI POVERJENIKIH: Evropska zveza 35 EUR • Švedska 315 SEK • Švica 45 CHF • Velika Britanija 28 GBP. • Naročnino lahko plačate pri poverjenikih ali na upravi. Transakcijski račun pri NLB d. d.: 02014-0015204714, DRUŽINA, d. o. o., s pripisom za Našo luč, IBAN SI56020140015204714, SWIFT LJBASI2X • Nove naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava.

Oblikovna zasnova: Klemen Kunaver • Grafična priprava: Brane Beno • Prva stran ovitka: Galušak, Slovenske gorice, foto: Tatjana Splichal • Tisk: tiskano v Sloveniji.

Rafaelova družba, Naša luč, Poljanska 2, SI-1000 Ljubljana, tel.: (+386) 1 438 30 50, faks: (+386) 1 438 30 55, e-naslov: rafaelova.druzba@siol.net
www.rafaelova-druzba.rkc.si • Poslovni račun pri NLB d. d.: 02014-0253581535, voditelj: Lenart Rihar

Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov, diaconov in pastoralnih sodelavcev v Evropi

Liebigstr. 10, 80538 München, T (*49) 089 2193 7900, M 0173 9876 372, F (*49) 089 2193 79016, predsednik: msgr. Janez Pucelj

POGOVOR	4
Brez zamejcev in izseljencev ostane domovina invalidna	
JEZIKOVNI KOTIČEK	7
Novo šolsko leto	
ZAKLADI SLOVENSKE UMETNOSTI	8
Marija zavetnica na Ptujski Gori	
RAFAELOVA DRUŽBA	8
27. romanje treh Slovenij	
SLOVENIJA, NAŠ SKUPNI DOM	
Premisleki	9
Novice	9
ŽUPNIJE	11
KRIŽANKA / MALO ZA ŠALO	24

Slomškova dediščina

Slovenci se moramo v narodnih vprašanjih bolj opreti na **dedne časti**. Besedno zvezo zadnje čase večkrat zasledimo v krogih ljudi, ki razmišljajo in se pogovarjajo o narodnih zadevah in zadregah, ne da bi uporabljali politično zlorabljen pojem narodni interes ali narodni program. Pojem dedne časti pomeni izkušnjo celostnega izročila narodne kulture, s katero so naši predniki na svojem slovenskem prostoru vedno znova napredovali, se oblikovali v narodno zavednem duhu in preko vseh nesoglasij in nasprotij vendarle našli pot naprej, v dobro za narodno skupnost. Enkrat bolje na enem koncu razdeljenega slovenskega ozemlja, drugič na drugem. Vztrajnost in zvestoba samemu sebi, kar je temeljilo na krščanskem univerzalizmu, v katerem so se počutili domačine v družbi narodov. Tega se je dobro spominjati v današnjem času, ko se zdi, da se nahaja naša narodna samozavest v temini tunela naših neresnicoljubnosti, kamor nas je zavedel revolucionarni komunizem. Razdeljenost in nesposobnost, da bi se čutili eno v narodni celoti, je ves pridelek dobe, ko smo nasadili besedam laži. In smo sodelovali tako, da je še danes nekaj navdušencev, ki prisegajo na to zmoto. Dokler ima moč in oblast. Iz politike so zato sestopili v ekonomijo, ker so načrtovali, da jim ta omogoča krojiti politiko. Ukradli so narodu državo. V Sloveniji še danes demokracija ne deluje.

Nepotešena ostaja v tem ozračju želja mnogih, da bi temačnemu tunelu vsaj veljavni in modri našega časa videli konec in smelo oznanili izhod na svetlobo dneva, v prijetnost edinstva na sončni strani Alp. Preveč je umetne megle v časnikih, na televiziji in medmrežju slednji dan.

Slovenec narodnjak se mora načrtno ozreti po razgledih naše prihodnosti v znamenjih svoje zgodovine. Treba je izbirati življenjsko držo ljudi, ki so premočrtno in z velikimi osebnimi naporji v nič manj težkih časih kazali narodu smer kulturnega napredka in duhovne omike. Eden teh je blaženi škof Anton Martin Slomšek.

Kristjan, ki svojemu narodu želi hiter in zdrav napredek, ga slednji dan priporoča velikega Slovence in narodnjaku – prvemu škofu današnje mariborske metropolije. In predvsem posnemal ga bo.

Janez Pucelj

ZVEZA SLOVENSkih IZSELJENSKIH DUHOVNIKOV, DIAKONOV IN PASTORALNIH SODELAVCEV V EVROPI

ANGLIJA

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA LONDON
62, Offley Road, LONDON SW9 0LS
T/F (*44) 020. 7735 6655
<http://www.skm-london.org.uk>
župnik: Stanislav Cikanek
e-naslov: cikanek@msn.com

AVSTRILIJA

SLOVENSKI PASTORALNI CENTER DUNAJ
Einsiedlergasse 9-11, 1050 WIEN
T (*43) (0)1/544-25-75; F (*43) (0)1/544-25-75
duhovnik: Mattija Tratnjek
e-naslov: info@spc-dunaj.net
www.spc-dunaj.net

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA GRADEC

Marihilferplatz 3, 8020 GRAZ
T (*43) 0316. 7131 6924
župnik: p. mag. Jože Lampret OFMConv

PREDARLSKO

Diakon Ralph Prausmüller
Lehrer-Frick-Strasse 10, 6800 Feldkirch
e-naslov: ralphprau@gmail.com
T (*43) 664 9321 045

SLOVENSKA KAT. MISIJA ŠPITAL

Drau Marienkapelle, Villacherstr., SPITAL
župnik: mag. Jože Andolšek
Št. Primož 65, 9123 Št. Primož
T (*43) 042. 3927 19

BELGIJA, NIZOZEMSKA IN LUKSEMBURG

SLOVENSKI PASTORALNI CENTER BRUSELJ
Av. de la Couronne 206
1050 Bruxelles / Ixelles
T (+32) 02. 64 77 106
M (*32) 0489. 783 532
župnik dr. Zvone Štrubelj
e-naslov: zvones@gmx.de

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA EISDEN

Guill. Lambertlaan 36, BE 3630 EISDEN
T/F (*32) 089. 7622 01
kontaktna oseba: Nežka Zalar,
M (*32) 472. 2682 00
e-naslov: nezka@scarlet.be

FRANCIJA

DELEGATURA – AUMONÉRIE NATIONALE DES SLOVÈNES DE FRANCE
Moulin de Thicourt 57380 THICOURT
Tel – Fax (*33) 03. 8701 0701
e-naslov: kaminjoseph@aol.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA PARIZ

3, Impasse Hoche, 92320 CHATILLON
T (*33) 1 42 53 64 43,
župnik: mag. Alek Zwitter
e-naslov: alek.zwitter@rkc.si
diakon Ciril Valant: 32, rue de la Guilloire,
78720 La Celle les Bordes. Tel: 01 34 85 26 66
e-naslov: valant.ciril@wanadoo.fr

SLOVENSKA KAT. MISIJA MERLEBACH

14, r. du 5 Decembre, 57800 MERLEBACH
T (*33) 03. 8781 4782,
T mlin (*33) 03. 8701 0701
župnik in delegat: Jože Kamin,
e-naslov: kaminjoseph@aol.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA NICA

6, rue Vernier, 06000 NICE
T (*33) 4. 9388 5851, F (*33) 4. 9388 5851
župnik: Štefan Čukman
e-naslov: scukman@club-internet.fr

HRVAŠKA

SLOVENSKA KAT. SKUPNOST ZAGREB
oskrbovana iz Slovenije. Informacije:
dekan Anton Trpin, T (*386) 07 338 00 15
Trubarjeva 1, 8310 Šentjernej
e-naslov: zupnija.sentjernej@rkc.si

ITALIJA

SLOVENSKA KATOLIŠKA SKUPNOST RIM
Via Appia Nuova 884, 00178 ROMA
T (*39) 06.7184 744, F 06. 712 99 910

SLOVENSKA KAT. SKUPNOST MILANO

cerkev Corpus Domini, ul. Canova 4
informacije: K. Donno, T 02. 3800 8218

NEMČIJA

KOORDINACIJA DUŠNEGA PASTIRSTVA SLOVENCEV PO SVETU
govorec: msgr. Janez Pucelj
Liebigstr. 10, 80538 München
T (*49) 089.2193 7900, M 0173.9876 372
F (*49) 089. 2193 79016
e-naslov: jpucelj@msn.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA BERLIN

Kolonnenstr. 38, 10829 BERLIN
T (*49) 030. 7845 066, T 030. 7881 924
F 030. 7883 339
www.skmberlin.de
župnik: Izidor Pečovnik
e-naslov: dori@skmberlin.de

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA ESSEN

Bausemshorst 2, 45329 ESSEN
T (*49) 0201. 3641 513
T/F (*49) 0201. 3641 804
www.slomisija-essen.de
župnik: Alojzij Rajk
M (*49) 0173 340 82 95
e-naslov: alojzijr@gmail.com, alojzij.rajk@rkc.si

KÖLN

(glej Essen)

SLOVENSKA KAT. ŽUPNIJA FRANKFURT

Mathildenstr. 30 a, 60599 FRANKFURT
T (*49) 069. 6365 48, F 069. 6330 7632
www.skg-frankfurt.de
župnik: Martin Retelj
e-naslov: martin@skg-frankfurt.de

SLOVENSKA KAT. MISIJA MANNHEIM

Römerstrasse 32, 68259 MANNHEIM
T (*49) 0621. 285 00, F 0621. 7152 106
www.skm-mannheim.de
župnik: Janez Modic
e-naslov: janz@skm-mannheim.de

INGOLSTADT

(glej München)

SLOVENSKA KAT. MISIJA STUTTART

Staffenbergstr. 64, 70184 STUTTART
T (*49) 0711. 2328 91, M 0178. 4417 675
F (*49) 0711. 2361 331
www.skm-stuttgart.de
župnik: Aleš Kalamar
T (*49) 0711. 5489 8064, M 0176. 8450 9228
e-naslov: aleskalamar@gmail.com

SLOVENSKA KAT. MISIJA AUGSBURG

Ottmarsgäßchen 8, 86152 Augsburg
T/F (*49) 0821. 979 13, M 0173.5937 313
župnik: Roman Kutin
e-naslov: roman.kutin@gmx.net

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA ULM

Neunkirchenweg 63 A, 89077 ULM
T (glej Augsburg)
župnik: Roman Kutin (glej Augsburg)

SLOVENSKA KAT. ŽUPNIJA MÜNCHEN

Liebigstr. 10, 80538 MÜNCHEN
T (*49) 089. 2219 41, F 089. 2193 79016
e-naslov: slovenischsprachige-mission.muenchen@erzbistum-muenchen.de
www.skm-muenchen.de

SLOVENSKA KAT. ŽUPNIJA MÜNCHEN

Liebigstr. 10, 80538 MÜNCHEN
T (*49) 089. 2219 41, F 089. 2193 79016
e-naslov: jpucej@msn.com
župnik v pokojju: Marjan Bečan
e-naslov: mbeacan@erzbistum-muenchen.de
pastoralni sodelavec: Slavko Kessler
e-naslov: skessler@ebmuc.de

SRBIJA

SLOVENSKA KAT. SKUPNOST BEOGRAD

Župa sv. Cirila i Metoda
Požeška 35, 11030 BEOGRAD
T (+381) 11 30 56 120
MT (*381) 665 105 509
župnik: Lojze Letonja CM
e-naslov: lletonja@gmail.com

ŠVEDSKA

SLOVENSKA KAT. MISIJA GÖTEBORG

Parkgatan 14, 411 38 GÖTEBORG
T/F (*46) 70 827 8757
T (+46) (0)31 7115421, M (+46) (0)708 278757
www.slovenskamisija.se
župnik: Zvone Podvinski
e-naslov: zvone@kristuskonungen.se;
zvone.podvinski@rkc.si

ŠVICA-LIECHTENSTEIN

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA

Naglerwiesenstrasse 12, 8049 ZÜRICH
T 0041 (0)44 301 31 32, M 0041 (0)79 7773 948
spletna stran: www.slomisija.ch
župnik: mag. David Taljat
e-naslov: slomission.ch@gmail.com

Brez zamejcev in izseljencev ostane domovina invalidna

Pogovor z murskosoboškim škofom dr. Petrom Štumpfom, narodnim ravnateljem za Slovence po svetu

> **Najprej čestitka ob vašem srebrnem duhovniškem jubileju. Ob tej obletnici si želimo vašo besedo za naše bralce.**

Hvala za voščilo! Z veseljem delim kakšno misel z vami in bralci Naše luči.

> **Dovolite nam pogled v vašo rosno mladost.**

Bogu sem hvaležen za dobra, verna, starša Jožefa in Genovefo, rojeno Horvat. Po očetu sem Prlek, po mami pa Prekmurec. Imam mlajši sestri, Dorothejo in Moniko. Obe imata družino. Ko pridem domov, se veselim petih nečakinj, ki me imajo vse zelo rade.

> **Postavite v besedi pred nas podobo mame in očeta.**

Oče Jožef je doma iz Bunčanov, iz župnije Križevci pri Ljutomeru. Pridobil si je izobrazbo kmetijskega tehnika in je bil vse do upokojitve upravnik državnega posestva v Beltincih. Ves čas je ohranil vero. Ko je zgodaj zjutraj šel v hleve in kontroliral proizvodnjo mleka, je vedno med delom zmolil en del rožnega venca. To je name naredilo velik vtis. Mama Genovefa, doma iz Beltincev, je ostala doma in skrbela za gospodinjstvo. Ko smo otroci prišli domov iz šole, nas je mama vedno pričakala doma s kosilom. Najbrž sem edini slovenski škof, ki je hodil v vrtec. Že v zgodnjem otroštvu me je mama učila prvih molitev. Od nove maše naprej me starša vedno pokrižata na čelo, ko odhajam od doma. Tako me ves čas duhovništva spremlja in krepi njun blagoslov.

> **Kakšne spomine imate na osnovnošolska leta in na domačo župnijo?**

Osnovnošolska leta so bila čas mirnega in zdravega odraščanja. Imam lepe spomine na to obdobje. Sošolci so me imeli radi in že takrat so slutili, da bom šel za duhovnika. Pri devetih letih sem pričel ministrirati. To je bila velika čast. Takrat še ni bilo somaševanja duhovnikov. Vsak duhovnik je imel mašo sam. Prva maša je bila ob 6. uri zjutraj. Včasih se je pri tej maši zbralo tudi po 30 ministrantov. Radi smo prihajali, ker smo se v cerkvi in župnišču počutili kot doma. Že takrat so kaplani znali župnijsko dvorišče uporabiti za nogomet. Župnik je seveda to odobral.

> **Srednjo šolo ste izbrali daleč od doma.**

Po končani osnovni šoli sem odšel v Srednjo versko šolo v Želimlje. To je skoraj 200 kilometrov od doma. Domotožje sem imel takšno, da sem nekaj časa pisma domačim močil s solzami. Ko sta to opazila oče in mama, sta mi predlagala, da se vrnem domov. Tega pa nisem hotel. Na vsak način sem hotel postati duhovnik, tudi za ceno domotožja.

> **Je bilo to odločilno za vstop v redovniško življenje in k salezijancem?**

Za vstop k salezijancem sta bila odločilna Marija Pomočnica in sv. Janez Bosko. Pobožnost do Mater božje smo gojili doma. Vedno sem imel rad Marijo, čeprav tega nisem nikoli posebej izpostavljal. V Marijini cerkvi v Turnišču sem se odločil, da

grem k salezijancem. Duhovnost sv. Janeza Boska se mi je zdela preprosta, zame dosegljiva in tudi mikavna, saj mi je omogočala delo z mladimi.

> **Redovniki imajo nekakšno pripravljano leto pred sprejemom v red. Kje ste se preskušali?**

To pripravljano leto se imenuje noviciat, ki traja 12 mesecev. V noviciat sem tudi vstopil v Želimlju, in sicer leta 1979. To je bilo prekrasno obdobje. Gojili smo družinskega duha, se učili salezijanskih pravil ali konstitucij, zgodovine salezijanske družbe, se uvajali v liturgijo, peli latinski koral, se ukvarjali s športom in celo kmetovali. Noviciat je bil vsestranska priprava na redovno življenje.

> **Vstop v red so redovne zaobljube.**

Izpoved prvih redovnih zaobljub, avgusta 1980, je bil zame najsvetejši dogodek v življenju. Takrat sem bil star komaj 18 let. Globoko v srcu sem čutil, da se dokončno zavežem Bogu. Čeprav mlad, se nisem čutil v svobodi nič prikrajšanega. V Cerkvi sem že takrat znal najti dovolj svobode tudi zase. Ko sem bil star komaj 23 let, pa sem napravil večne zaobljube. Letos torej obhajam tudi 30 let svojih večnih zaobljub.

> **Teološko znanje ste nabirali doma in na tujem?**

Filozofijo sem dve leti študiral na Teološki fakulteti v Ljubljani, teologijo pa sem nadaljeval na Salezijanski papeški univerzi z oddelkom v Turinu. Tam sem diplomiral iz mariologije. Kot diakon sem šesti letnik zopet nadaljeval v Ljubljani.

> **V pastoralno delo ste vstopili kot kaplan?**

Ne, že kot diakon. Takoj po diakonskem posvečenju so mi predstojniki zaupali vodstvo ministrantov v župniji Rakovnik. S kaplanom sva imela 80 ministrantov. Delala sva tudi z njihovimi družinami. Po duhovniškem posvečenju, leta 1990, sem še tri leta ostal kaplan v isti župniji, kjer sem delal z mladino in zakonsko skupino. Takrat je k mladinskemu verouku prihajalo 200 mladih. Imeli smo 80-članski mladinski pevski zbor. Po treh letih kaplanovanja na Rakovniku sem za dve leti odšel za kaplana v Sevnico.

> **In kje ste delovali z odgovornostjo župnika?**

Najprej tri leta na Igu pri Ljubljani, nato eno leto na Zabukovju pri Sevnici, kjer sem pisal tudi doktorsko disertacijo o publicistični dejavnosti prekmurskega duhovnika in narodnega buditelja Jožefa Klekla st., nato sem bil eno leto župnik v Mariboru v župniji sv. Janeza Boska, tri leta župnik v Veržeju in še tri leta župnik in dekan zopet na Rakovniku.

> **Ves čas pa vas ni zapustila volja do študija.**

Že kot kaplan na Rakovniku sem pričel z magistrskim študijem iz moralne teologije. Magistrski študij sem nadaljeval in leta 1994 končal kot kaplan v Sevnici. Naj spomnim, da sva takrat imela sama z župnikom 700 otrok pri verouku. Veliko

Škof dr. Štumpf

sem študiral dopoldne, ko ni bilo verouka, in pa ponoči.

> **Za vašo nadaljnjo pot ima najbrž velik pomen tema, ki ste jo obdelali v doktorski disertaciji. Predstavite nam jo.**

Doktorsko tezo z naslovom *Jožef Klekl st. kot publicist v prizadevanju za ohranitev katoliške vere v Slovenski krajini (Prekmurju)* sem uspešno zagovarjal decembra 2002 na Teološki fakulteti Univerze v Ljubljani. To je bilo med župnikovanjem v Veržeju. V doktorski nalogi sem se hotel dokopati do odgovora, zakaj smo Prekmurci ostali pretežno katoličani. Ugotovil sem, da je v veliki meri za to zaslužen prav duhovnik in narodni buditelj Jožef Klekl st. (1874–1948). Ta duhovnik je skoraj štirideset let urejeval prekmursko katoliško časopisje: *Kalendar Srca Jezušovoga* (1904–1944), verski mesečnik *Marijin list* (1904–1944) in družbenopolitični list *Novine* (1913–1941). Skoraj ni bilo Prekmurca, ki takrat ne bi bral te periodike. Klekl je sam priznal, da s svojim časopisjem v ljudeh ohranja katoliško vero.

> **Dobro poznate zgodovino Prekmurja in njene velike moze in žene. Kaj in kateri ljudje vas najbolj nagovarjajo?**

Poleg omenjenega Klekla je tukaj še tišinski župnik dr. Franc Ivanocy, ki se je odpovedal profesuri v sombotelskem bogoslovju, da je lahko v slovenskem jeziku ljudi poučeval v veri. Zame je še posebej pomemben bogojinski župnik in graditelj Plečnikove cerkve Ivan Baša. Njegova sestra Marjeta je bila krstna botra moji mami. Potem še Jožef Sakovič, božji služabnik Danijel Halas in še nekateri. Vsi ti so bili izjemni duhovni velikani. Odlikovala jih je delavnost in ljubezen do Cerkve in slovenstva.

> **Kakšen je nauk prekmurske zgodovine, ki je pomemben za ves naš narod?**

Slovenski narod je eden redkih, ki je v zgodovini obstal brez svojih cesarjev, kraljev, knezov ali predsednikov. Vedno so nam vladali tujci. V veliki meri so vlogo duhovnih, kulturnih in deloma celo političnih voditeljev prevzeli duhovniki. Sedaj

imamo svojo državo. Če sedaj Slovenci ne bomo imeli dobrih voditeljev, ki bodo spoštovali in tudi upoštevali slovenske dedne časti, ne bomo obstali. Prekmurska zgodovina na to jasno opozarja.

> Za pomožnega škofa vas je imenoval papež Benedikt XVI. Kako se spominjate tega?

Bilo je v soboto, 19. maja 2006. Dopoldne sem v rakovniški cerkvi Marije Pomočnice krstil sina zelo znanega slovenskega pravnika in nekdanjega politika. Na Brezovici smo se pozno popoldne zadržali pri slavnostnem kosilu v priznani gostilni. Komaj sem vstopil v župnijsko pisarno, me je že po telefonu poklical gospod nuncij. Dejal mi je, da bi rad z menoj takoj govoril in da naj pridem na nunciaturo. Najprej sem pomislil, da je kaj narobe. Ves v strahu sem šel na nunciaturo in tam zvedel za imenovanje. Bil sem tako šokiran, da še sedaj ne vem, kako sem sploh prišel nazaj na Rakovnik. Celo noč skoraj nisem nič spal. Stalno sem se spraševal: »Kje je papež našel prav mene, ko pa je toliko drugih, ki so boljši in bolj sposobni?«

> Kot škof ste priča in udeleženec dogajanj v Cerkvi na Slovenske in v svetu. Čutite napor, ki ga je naložil kristjanom tega časa drugi vatikanski koncil z iskanjem obraza in nalogo Cerkve v sedanjem svetu?

Na žalost v Cerkvi na Slovenskem, še manj pa v slovenski družbi, krščanski socialni nauk po drugem vatikanskem koncilu ni zaživel. Ko smo prišli do denacionalizacije cerkvenega premoženja, nismo natančno vedeli, kaj s tem premoženjem početi. Zato smo se takoj šli igro banke in delnic. Meja med poštenim in nepoštenim je pri tem poslu vedno sila nejasna. Ne veš, kdaj jo prestopiš. Toliko bolj, če si naiven in preveč verjameš tistim, ki si od takšne naivnosti obetajo korist. Slovenci imamo še eno težavo. Ljudje ne prenesejo, da bi Cerkev imela premoženje. Ne prepriča jih nič. Ne cerkveno šolstvo, ne ohranjanje kulturne dediščine s strani škofij, samostanov in župnij, ne karitativna dejavnost. Še vedno ljudje Cerkev vidijo samo v zakristiji. V tem pogledu je slovenska zavest zelo drugačna od evropske. Ljudje imajo radi, če je Cerkev predvsem v materialnih zadevah odvisna od njih. Model »Franciškovske Cerkve« je za nas sedaj zelo dobrodošel.

> Kako gledate na naš slovenski družbeni prostor in na stanje duha v njem?

Slovenski družbeni prostor je socialno, kulturno, duhovno in moralno povsem razslojen. Vzrokov za to je lahko tisoč ali pa nič. Odvisno od pošte-

Pri stolnici sv. Nikolaja v Murski Soboti

nosti presojanja. To, kar skrbi mene kot škofa, ne skrbi politika. To, kar skrbi politika, na žalost dostikrat tudi ne skrbi mene kot škofa. To ni dobro. Zakaj prihaja do tega? Zato, ker nam še sedaj ni jasno, kaj je to nacionalni interes. Od osamosvojitve naprej se še nismo usedli pošteno skupaj, da bi dorekli, kaj sploh s to Slovenijo hočemo. Med nas so se že močno zažrli predsodki, bojzani, nezaupanje, antipatija in kar je najhujše, malodušje. Zato pa nastajajo lobiji, ki niso nič drugega kot ustanove za preživetje posameznih interesnih skupin.

> In stanje duha v Cerkvi, ki ima nalogo širiti prostor upanja in v življenje, v odnose postavljenega evangelija?

Cerkev na Slovenskem močno pesti duh delitve. Pri nas je precej pastorage, pa malo sadov. Zato, ker eden je »Apolov, drugi Pavlov«, tretji pa ne vem od koga. Ni volje in moči, da bi bili vsi eno v Kristusu. Ker pa to nismo, širimo v ta prostor samo svoj glas. Oznanjevanje evangelija je zato še vedno prešibko. Pri škofih sem ves čas videl ogromno dobre volje in tudi naporov, da bi takšne delitve v Cerkvi presegli in jih ozdravili. Čaka nas tudi pot spreobrnjenja in sprave. Ta pot je še dolga. Vendar ta pot ni cilj. Ta pot je samo nujna pot, da lahko dosežemo božje usmiljenje in pravico do narodnega obstoja.

> Že nekaj let ste pri SŠK odgovorni za pastoralno delo med Slovenci v zamejstvu in po svetu. Kakšna je ta naloga?

Predvsem povezovanje duhovnikov in njihovih skupnosti med seboj in s Cerkvijo na Slovenskem. Gre za to, da duhovniki čutijo, da sem z njimi, jih podpiram pri delu, ohrabrujem in skupaj z njimi iščem načine delovanja v sedanjem času in razmerah. Preko mene Cerkev na Slovenskem stopa v zamejstvo in tujino.

> Kako ocenjujete odnos Cerkve v domovini do zamejstva in izseljenstva?

Cerkev na Slovenskem je imela vedno izjemno tankočutno, lahko celo rečem materinsko skrb do zamejstva in izseljenstva. Dokler je bilo dovolj duhovnikov, so jih škofje velikodušno pošiljali v zamejstvo in tujino. Sedaj duhovnikov primanjkuje. Vedno težje bo najti duhovnika za tujino. Sam imam s tem precej skrbi. Zavedam pa se, da za domovino zamejci in izseljenci pomenijo enovitost. Brez njih ostane domovina invalidna. Tudi ostali škofje to čutijo in prav zato še uspem pri njih »pri-fehtati« kakšnega duhovnika za tujino. Letos gre sta dva. Eden iz naše, soboške škofije. Drugi pa je iz mariborske nadškofije.

> In odnos izseljenstvo do domovine, razseljenih katoličanov do Cerkve v domovini?

Opažam velikansko vlogo naših duhovnikov v izseljenstvu, ki jo imajo pri tem vprašanju. Tam, kjer so Slovenci povezani z našimi misijami, so tudi dosti bolj povezani z domovino in Cerkvijo na Slovenskem, kot pa tam, kjer to niso. Duhovniki še namreč zmorejo med njimi gojiti takšno slovenstvo, ki ima značaj narodne budnosti. Kaj to pomeni? Vera lahko nekemu pomeni tako veliko vrednoto, da zaradi nje ostaja Slovenec, kjer koli že je – doma ali razseljen v tujini. Preprosto ne more verovati drugače kot Slovenec. Ali če hočete, ne more biti drugače Slovenec, kot da je kristjan. Takšen človek je pripravljen napraviti stotine kilometrov, da lahko pride v misijo k maši. In tako ravna tudi, ko pride domov, v Slovenijo. To, da so nekateri razseljeni, jih ne moti. Z misijo in domovino jih preprosto povezuje vera. Kjer pa ni povezanosti z duhovnikom, v primeru razseljenosti hitro lahko nastopi asimilacija. Tam ni samo konec z vero, ampak tudi s slovenstvom. Kulturne dobrine so premalo, da bi samo zaradi njih nekdo ostal Slovenec. Redki so, ki to zmorejo. Dolžnost do kulture je namreč bistveno bolj šibka kot pa dolžnost do vere.

> Usihanje duhovnih poklicev izkušajo krajevne Cerkve s tisočletno tradicijo. Moliti za poklice je gotovo treba, vendar najbrž še kaj ...?

V družbi celjskega škofa in izseljenkih duhovnikov

Glavni mašnik na romanju treh Slovenij na Svetih Višarjah

Menim, da Bog namenja Cerkvi vedno toliko duhovnih poklicev, kolikor jih potrebuje. Če gledam z vidika izseljenstva, imamo v Sloveniji duhovnih poklicev še preveč. Vprašanje je, kje delamo, kaj delamo, kako delamo in koliko delamo. Duhovnik je Kristusova priča in nič drugega. Za vse ostalo so drugi. In kaj to pomeni? Če si priča, te drugi opazijo, te vzljubijo in ti nekateri celo sledijo. Možno je tudi drugače: Če si priča, te mogoče zaradi tega tudi nekdo zasovraži, zavrže ali celo ubije. Vendar tudi zato ti nekateri sledijo, ker si kljub preganjanju ostal priča. Če nisi priča, nisi viden. Ostanješ neopazen, nezanimiv in nihče ti ne sledi. Vprašanje novih duhovnih poklicev je samo v tem, kako smo mi, ki smo sedaj duhovniki, Kristusove pričel!

> Komentirajte besedo, če bomo imeli duhovnike doma, jih bodo imele tudi slovenske skupnosti po svetu.

Argentinski Slovenci so nam poslali v Slovenijo kar nekaj svojih duhovnikov. Tudi to je dokaz, da so zdrave družine še vedno »tope gredice« za nove duhovne poklice. Logika pomena zdravih družin za duhovne poklice je enaka doma, v zamejstvu in v tujini. Bog se ni hotel izmakniti družini, zato si je družino izbral za kraj svojega učlovečenja. Duhovniški poklici se tudi v prihodnje ne bodo mogli izmakniti družini kot kraju njihovega začetka. Molitvena zveza za duhovne poklice v Sloveniji je premalo navzoča med našimi ljudmi v tujini. Glede tega bi se bilo potrebno zamisliti in tudi kaj narediti.

> Tudi v izseljenkih župnijah se čuti pomanjkanje duhovnikov, upada tudi obisk pri mašah. Mladine ni veliko, obenem pa se izseljujejo iz Slovenije mladi ljudje. Kako gledate na ta vprašanja, ki jih opažajo duhovniki in njihovi sodelavci tudi doma?

Pra to vprašanje je bistveno za novo evangelizacijo. Množic ne bomo mogli več nagovarjati in pridobivati. Vstopili smo v dobo, ki je zelo podobna dobi apostola Pavla, ko je ustanavljal cerkvene skupnosti. Takrat so bila za širjenje evangelija odločilna majhna občestva, ki poganom niti niso znala razložiti, v kaj verujejo, ampak so z življenjem pričevala to, v koga verujejo – v Jezusa Kristusa. Takšna občestva so postala vabljiva. Zato se je v takratnem rimskem imperiju krščanstvo uspelo širiti in obdržati. Danes je podobno. Duhovniki doma in v tujini bodo morali staviti svoje moči najprej na takšna občestva. Za vse ne moremo delati. Lahko pa vsem ponudimo, da pridejo, pogledajo in se odločijo. Temu pa lahko služi tudi internet.

V Marijinem zavetju

> Poleg vernih so tudi manj verni Slovenci. Ni malo primerov, ko razseljeni Slovenci prav v izzivih tujine spet najdejo pot do Boga. Vaša misel k temu?

Slovenske misije v tujini so v marsičem podobne prvim krščanskim skupnostim. Ljudje so povezani, se srečujejo pri bogoslužju, na pogrebih, obletnicah, gostijah in podobno. V takih trenutkih doživijo Cerkev, ki jim je blizu. Če pa še od duhovnika slišijo dobro homilijo ali pridigo, je to pravi balzam za dušo. Do koraka zblizanja s Cerkvijo tako res ne more biti več daleč.

> Ustanova Cerkve na Slovenskem za Slovence po svetu je tudi Rafaelova družba. Kako gledate na njeno delo, kaj bi si želeli še bolj razviti v njenem delovanju?

Med Ljubljano in Mursko Soboto je skoraj 200 kilometrov razdalje. Na žalost bolj poredko obiščem pisarno Rafaelove družbe v Ljubljani. Če je kaj nujnega, se slišimo po telefonu. Povsem zaupam voditelju Rafaelove družbe in njegovi sodelavki. Imata srce za slovenstvo doma, v zamejstvu in tujini. Rafaelova družba je bila vedno povezovalka med domačim in tujim terenom. Sedaj, ko mnogi odhajajo v tujino, si želijo informacij, napotkov in stikov. Mogoče bi bilo dobro še bolj intenzivno iskati načine, kako ljudi informirati, da bi se obrnili na Rafaelovo družbo, preden gredo v tujino. To je pomembno tudi zato, da ljudje dobijo informacije o vlogi in pomenu slovenskih misij za njihovo življenje v tujini. Prav tako bi Rafaelova družba lahko iskala možnosti povezovanja ljudi, ki so se vrnili domov v Slovenijo in se pri vključevanju v domače okolje ne znajdejo najbolje.

> Slovenska vlada ima ministra in Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu, Državni zbor pa Komisijo v ta namen. Imate z voditelji teh ustanov redne stike, morda tudi posvetovalna glede skupnih nalog?

Teh stikov na žalost ni in zato tudi pogovorov ni. Imam občutek, da pri vladi delo škofa za izseljence smatrajo zgolj kot versko dejavnost.

> Letošnje vseslovensko srečanje izseljencev 'Dobrodošli doma' je bilo na Ptujju. Povabili so vas, da ste vodili sveto mašo za udeležence. Vaš vtis o srečanju?

Ministrstvo za izseljence me je preko patrov minoritov na Ptujju prosilo, da bi zvečer v cerkvi sv. Petra in Pavla maševal za izseljence. Pristal sem. Pred mašo sta me sprejela minister in ptujski župan s spremstvom. Pogovor je bil vljudnostne narave. Potem sta odšla na neko prireditev. V mestu je bilo v času maše ogromno ljudi, v cerkvi kakih sto. Od tega polovica domačinov. Z očmi sem iskal obraze iz tujine, ki so bili dejavni na srečanju izseljencev, vendar jih nisem našel. Tudi nisem videl slovenskega novinarja iz tujine, ki je v zelo branem tedniku dejal, da Cerkev na Slovenskem nima jasne vizije o izseljenstvu. Edina iz javnega življenja, predsednica Nove Slovenije, je bila pri maši. Mediji tudi niso dali nobenega poročila iz te maše. Takšen način je zame čisto mešetarjenje s Cerkvijo. Škofom sem dejal, da drugič ne pristanim na to, da bi bile prireditve in maša istočasno. Če bo tako, mene takrat ni.

> Nam lahko zapišete kakšno misel, ki ste jo namenili rojakom po svetu?

Med drugim sem dejal: »To, da smo Slovenci, je dar. Biti Slovenec ni naša volja, ampak je to volja Boga. Ne moremo živeti svoje vere, ne da bi bili Slovenci. Ne moremo ostati zvesti domovini, narodu in Cerkvi, ne da bi bili Slovenci. Ne moremo biti Evropejci, ne da bi bili Slovenci. Rodili smo se kot Slovenci, živeti moramo kot Slovenci, umreti moramo kot Slovenci in priti v nebesa kot Slovenci. Lahko smo kozmopoliti, vendar samo kot Slovenci.«

> Ob robu srečanja zamejcev in izseljencev v Državnem zboru sem slišal trditev, da verske skupnosti delujejo izključujoče do nevernih izseljencev. Vaše mnenje?

Ker nam ni jasno, kaj je nacionalni interes, nam tudi ni jasno, kaj ta interes pomeni tudi v zamejstvu in tujini. In zato izjave, ki rišejo strahove. Krščanstvo je bilo, je in bo v korenini slovenstva. Če bo krščanstvo izginilo, bo njegovo mesto in vlogo prevzela neka druga religija. Naroda brez religije nikdar ni bilo in ga nikdar ne bo! Ali Slovenija sploh lahko obstane brez krščanstva? Tudi to vprašanje se dotika našega nacionalnega interesa. Že zdavnaj bi si morali dati odgovor.

> Se vam zdi potrebno, da bi državne službe, nevladne in cerkvene ustanove za Slovence v zamejstvu in po svetu delovale bolj dogovorno in usklajeno?

Razpršenost, ki jo doživljamo sedaj, samo obremenjuje – tudi škofe, saj si nas skoraj vsi želijo. Razpršena srečanja ne pustijo globljih sledi. Ker je srečanj več, že ne veš, kaj je bil sploh namen in sporočilo dogodkov prejšnjega leta. Pač se je nekaj zgodilo, potem pa v glavnem gre vse po sta-

Sveta maša za Slovence po svetu s škofom Petrom Štumpfom v cerkvi sv. Petra in Pavla pri minoritskem samostanu na Ptujju

rem naprej. Vsako srečanje bi moralo biti preverjanje uresničevanja načrtov srečanja v preteklem letu in planiranje za naprej. Zaradi razpršenosti in neusklojenosti je sadov bore malo.

> **Na jesen odhajata na delo med slovenske izseljence dva duhovnika. Eden v Avstrijo, drugi v Argentino. Samo po sebi se to ne zgodi. Koliko vašega dela je za tem 'uspehom'?**

Veliko. Tega skoraj nihče ne opazi, vendar se je potrebno zelo veliko pogovarjati. Najprej z duhovnikom, ki izrazi pripravljenost, da priskoči na pomoč in nato še z njegovim škofom. Kakšen duhovnik bi rad šel, pa ga škof ne more pogrešati v svoji škofiji.

Treba je iskati znova. Ko se najde duhovnik in škof pristane, sledijo dogovarjanja s tistim škofom, kamor gre duhovnik delovat. V tujini so zelo natančni glede moralnih karakteristik duhovnikov. Hočejo vedeti, kaj bo delal in kako bo živel. Nič ne prepuščajo naključju.

> **Vaša ocena revije Naša luč. Kaj pogrešate v njej?**

Revija dobro predstavi družbeni in cerkveni utrip v domovini in po naših mislih v tujini. Veliko je tega, kar se dogaja. Mogoče pa je premalo zapisov, zakaj se to, kar se dogaja, sploh dogaja. Kaj hočem reči? Dobro bi bilo še bolj utemeljevati razloge našega verovanja in oznanjevanja.

> **Bralci bodo veseli tudi vaše spodbudne besede.**

Biti in ostati skupaj, to je moč slovenstva. Kje se prične biti in ostati skupaj? V družini. Tudi slovenstvo se prične v družini in živi v družini, kjer sta oče in mati otrokom prva izkušnja Boga ter slovenskih dednih časti. Če propade takšna družina, bo tudi Slovenija zašla v svoj zaton. In k nam bodo prišli tujci s številnimi družinami. Vendar to bo nekaj drugega, vsekakor pa ne več Slovenija. Upam, da Slovenci doma, v zamejstvu in v tujini še imamo toliko volje in moči, da rešimo in ohranimo družino očeta, matere in otrok. Družina ni samo zibelka življenja, ampak je tudi zibelka vrednot in zato tudi zibelka slovenstva.

☛ Damjana KERN

JEZIKOVNI KOTIČEK

Novo šolsko leto

September je za osnovnošolce in dijake čas, ko ponovno sedejo v šolske klopi in se odpravijo novim (šolskim) izzivom naproti. Eden od njih je tudi ta, **kako narediti dober vtis na učitelje.**

Nekaj nasvetov:

1. **Potruđi** se naloge narediti čim bolje, **zapiši**, kar učitelj razlaga, **naredi** tudi kakšno neobvezno domačo nalogo.
2. **Sodeluj**, **prosi** za besedo, **vprašaj**, če te kaj zanima, **razčisti**, kar ti je nerazumljivo in kar se ti poraja v mislih ob razlagi.
3. **Bodi** vljuden, spoštljiv do učiteljev in kolegalen do sošolcev.
4. Tudi izven pouka se **vključi** v dodatne dejavnosti, tekmovanja, delavnice.
5. **Imej** v mislih, da ti učitelji dobro hočejo in **poskušaj** odnesti čim več za življenje.

Velevnik

-am → -aj	-im → -i	-em → -i	-čem, žem → -ci, zi	-jem → -j	-m → ...
vprašam → vprašaj	prosim → prosi	zapišem → zapiši	rečem → reci	sodelujem → sodeluj	sem →bodi grem →pojdi jem →jej dam →daj delam →naredi mečem →vrzi ...
poskušam → poskušaj	potrudim → potrudi	zaprem → zapri	postrežem → postrezi	vključujem → vključi	

1. Tvorite velevnike.

poslušati - <i>poslušaj</i>	jemati -
odpreti -	dokončati -
peti -	teči -
iti -	pomiti -

2. Sestavite povedi v velevniku.

- a) obiskati – bolan – sošolec → *Obišči bolnega sošolca.*
- b) narediti – plakat – za – šola →
- c) ubogati – na – prva – beseda →
- č) biti – prijazen – do – sošolci →
- d) zapisati – pomembne – informacije →
- e) poklicati – ko – priti – doma →

3. Napišite, kaj je rekla oseba.

a) Učitelj mi je svetoval, naj grem na pregled za oči.

Pojdi na pregled za oči!

b) Oče mi je rekel, naj bom v šoli priden in naj ubogam učitelje.

c) Nekdo je predlagal, naj zapojem pesem.

č) Učiteljica mi je priporočila, naj se vpišem na jezikovni tečaj.

d) Sošolec mi je rekel, naj zaprem vrata.

KOTIČEK ZA NAJMLAJŠE:

Katere besede se skrivajo v kvadratu?

K	C	T	F	A	O	I	I	Ž	A	K	N	F	N	F
T	E	P	A	D	C	P	J	K	H	R	A	L	O	Š
Ž	N	Z	M	B	I	I	I	N	A	E	D	D	K	P
I	S	O	E	S	L	T	N	C	K	D	I	T	A	S
Č	R	O	A	V	A	A	I	D	Ž	A	N	C	G	O
J	Č	N	Š	M	Z	L	Č	L	A	L	T	D	I	Š
Z	J	C	E	O	A	M	E	T	J	V	R	E	J	O
E	Ž	T	R	M	L	V	G	G	S	L	O	N	N	L
R	A	V	N	A	T	E	L	J	L	Č	P	L	K	K
M	B	R	A	N	J	E	C	T	Ž	F	Š	A	E	A
A	B	R	O	T	A	K	S	L	O	Š	T	C	T	T
L	U	M	G	A	G	R	E	Z	K	S	I	I	G	Z
F	R	D	E	R	Z	A	R	R	E	H	K	N	G	D
R	D	N	E	K	Z	F	R	T	K	Č	P	Ž	Ž	Z
F	I	D	F	Č	E	H	J	U	Ž	Z	D	E	Ž	O

BRANJE, KNJIGA, KREDA, MALICA, MATEMATIKA, ODMOR, PISANJE, RAVNATELJ, RAZRED, SOŠOLEC, SOŠOLKA, TABLA, TELOVADNICA, TEST, ZVEZEK, ŠOLA, ŠOLSKA TORBA, ŠPORTNI DAN

REŠITVE:

1. poslušati – poslušaj / odpreti – odpri / peti – poj / iti – pojdi / jemati – vzemi / dokončati – dokončaj / teči – teči / pomiti – pomij
2. Obišči bolnega sošolca. / Naredi plakat za šolo. / Ubogaj na prvo besedo. / Bodi prijazen do sošolcev. / Zapiši telefonsko številko. / Poklič, ko prideš domov.
3. Pojdi na pregled za oči. / V šoli bodi priden in ubogaj učitelje. / Zapoj pesem. / Vpiši se na jezikovni tečaj. / Zapri vrata.

Marija zavetnica na Ptujski Gori

Marijin lik na Ptujski Gori ima posebno mesto v naši deželi, saj nosi globok verski ter umetnostnozgodovinski pomen. Marijini vsebinski tipi, ki izhajajo iz posebnih pobožnosti, so številni, med njimi pa je pri nas zelo priljubljena prav *Marija zavetnica s plaščem*.

Zgodovinsko je utemeljeno, da je papež Bonifacij IX. v zadnjem desetletju 14. st. dovolil Ulriku IV. Walseejskemu postaviti cerkev na Ptujski Gori. Walseejci so bili plemiška rodbina, ki se je s Švabskega preselila v Avstrijo in na Štajersko. Ulrik IV. pa je bil tačas skrbnik še mladoletnega ptujskega gospoda Bernarda III., poglavitnega ustanovitelja gorske cerkve. Nastalo je romarsko svetišče, ki zaradi svoje narave združuje v sebi dve obliki religioznega doživetja: skupinsko in zasebno. Temu dvogovoru med vernikom, Bogom in svetniki je bilo v zgodovini namenjeno vse več oltarjev, ki so jih darovali posamezniki, cerkveni in posvetni gospodje, družine, bratovščine in cehi. Oltarje so postavljali po vsem cerkvenem prostoru, ob stebrih, prehodih, na stenah in končno je bila en sam oltar tudi vhodna kapela sv. Križa. Ob sv. Doroteji in sv. Krištofu klečita molivca v priprošnji, z napisnimi trakovi, ki se kot večina molitev vijejo proti nebu. Vrh vsega pa je bila »velika« oltarna podoba, relief v šilastem polju nad zahodnim portalom, saj je tam sprva stala velika kompozicija *Marije zavetnice s plaščem*. Mati božja z detetom v naročju je bila postavljena na sredini nad kapitelom delilnega stebra v portalu.

Marija zavetnica s plaščem

Pogled proti glavnemu oltarju

Omenjena kiparska mojstrovina, ki ji pravimo tudi *milostni relief*, je danes vzdana v cerkvenem baročnem glavnem oltarju. Pod široko razpetim plaščem, ki ga pridržujejo angeli, so zbrane številne klečeče osebe obojega spola iz različnih stanov, ki so se zaupno zatekle v Marijino varstvo. Po vsebinski plati nas upodobitev Marije kot varuhinje in priprošnjice človeštva ne preseneča, saj je bil prav ta način njenega upodabljanja v srednjem veku močno priljubljen. O temi Marije zavetnice s plaščem je bilo zapisanega mnogo, še posebej med različnimi redovi, kot so cistercijani, dominikanci in frančiškani, ki so popularizirali misel o varstvu človeštva pod Marijinim plaščem. Cistercijani so to podobo izbrali celo za svoj redovni znak.

Ptujskogorski milostni relief je gotško umetniško delo, kar pomeni, da Marija kot lik postaja v tem času vse bolj človeška, mila, razumevajoča ter v vseh pogledih bližje posamezniku. Relief je nastal med leti 1410 in 1420 in je eden izmed najbolj znamenitih tovrstnih upodobitev na Slovenskem.

Osebe so upodobljene tako realistično, da je bilo mogoče med njimi najti portrete grofov Celjskih, vendar vse upodobitve niso več izvirne – nadomestili so jih v baroku, ker so pred tem relief poškodovali Turki. Le dve osebi je mogoče brez dvoma prepoznati: to sta ustanovitelj cerkve Bernard III. Ptujski ter njegova žena Valburga, ki izhaja iz rodbine grofov Celjskih.

Zanimivo je tudi to, da po preučevanju izklesanih obrazov kažejo prav vsi osebne, to je portretne poteze. Tako smo lahko prepričani, da gre za delo odličnega kiparja, ki je okoli leta 1410 dobival prav s portretnimi upodobitvami resničnih ljudi tistega časa poseben pomen celo v širšem evropskem prostoru. V tej luči pa ima ptujski relief že kar evropski pomen, saj kaže namesto običajnega idealiziranja oseb že močno težnjo po naravni resničnosti, ki se ji je pozni srednji vek vedno bolj odpiral in približeval. V sedanjem času 21. stoletja pa se prav k temu reliefu odpira vse več ljudi, ki hodijo pozdravljat in častit to enkratno umetnino v naši deželi.

RAFAELOVA DRUŽBA

27. romanje treh Slovenij

V nedeljo, 2. avgusta, se je odvijalo 27. romanje treh Slovenij. Začelo se je s predavanjem tržaškega časnikarja in publicista Iva Jevnikarja z naslovom *70 let po dogajanju, ki je spremenilo vse »tri Slovenije«*. Četudi je deževalo, je bil govor spremljan z zanimanjem, saj je ob obletnici vojne izpostavil sedanjo situacijo naroda, ki je še vedno razdeljen, in manjšin, ki že izgubljajo narodne vrednote. Hkrati pa je v svojem govoru spodbudil Slovence k trudu za dialog in za ohranjanje vrednot.

Marko Petrovič, udeleženec višarskih dni mladih, je izpostavil naslednje misli predavanja: *»Kot je bilo jasno na več mestih v predavanju g. Jevnikarja, nam v preteklosti Slovincem včasih ni bilo jasno, kako naprej in smo se zaradi tega sprli. Zatirani smo bili z vseh strani in morda je bil tudi ta pritisk kriv, da smo se potem sami tako grdo sprli med sabo glede narodove poti naprej in si na ta način še poslabšali situacijo. Kot je reklo že več tujih in domačih zgodovinarjev, je res čudež, da smo kot narod še vedno živi in celo neodvisni!«* Marko je poudaril tudi dragocenost svetega kraja, kjer smo bili zbrani, za naš narod: *»Gotovo so k temu prispevale tudi molitve, izrečene Mariji na Svetih Višarjah tekom stoletij. In verjamemo, da bo še naprej naša priprošnjica in se ji že vnaprej zahvaljujemo.«*

Sledila je slovesna sveta maša, pri kateri je skupaj z izseljenskimi duhovniki maševal msgr. **Alojz Uran**, ki živi med Slovenci na Tržaškem. Petje so obogatile **Marijine sestre čudodelne svetinje**. V kulturnem programu smo se želeli

Predavatelj Ivo Jevnikar

pokloniti vsem, ki so pred 70 leti ob koncu druge svetovne vojne in začetku nesvobodnega režima v matični domovini morali za svoje slovenstvo in krščanstvo dati življenje ali pa zapustiti svoj dom. Kulturni program je zaradi slabega vremena žal odpadel.

Ana Gregorič je kot vtis na minule višarske dneve mladih in romanje treh Slovenij zapisala: *»Bilo je bogato. V Ljubljano sem se vrnila polna vtisov, tudi vprašanj. Izziv mi je postavil eden od sogovornikov na Višarjah, ki prihaja iz Celovca, ko sem pohvalila njegovo izvrstno slovenščino. 'Ni to standard, ni to samoumevno?' mi je odgovoril. 'Sprušujem se, zakaj se temu čudiš in ali se ni utemeljeno čuditi ravno obratni situaciji?' Da bi bilo več podobno razmišljujočih!«*

Romarji pri sveti maši

Višarski dnevi mladih 2015

Letos smo se v petek, 31. julija, odpravili po poteh slovenskih povojnih izseljencev v Anras, Špital ob Dravi in Lienz. Zgodovinsko je takratno dogajanje orisala mag. Helena Jaklitsch, kraje pa smo si ogledali pod vodstvom zakoncev Starman, ki sta nas močno nagovorila tudi s svojim pričevanjem. V drugem delu smo spoznavali Ziljsko dolino, ki sta jo predstavili domačinki in kulturni delavki Milka Kriegl in Pepca Druml, srečali smo se s tamkajšnjim župnikom Stankom Trapom ter z ravnateljico dvojezične ljudske šole Katarino Sticker. Višarske dneve smo zaključili na Sv. Višarjah z romanjem treh Slovenij.

Udeleženci so podelili svoje vtise:

Preživeli smo bogat konec tedna – dobra družba, zanimiva vsebina in čudovita organizacija. Zgodbe izseljenskih in zamejskih Slovencev nam kažejo, kako močni znamo biti ljudje, ko se znajdemo v težkih situacijah. Kako v skoraj nemogočih razmerah lahko živimo polno življenje. Sporočilo, ki mi ostaja, je: Bodimo močni in ne obupajmo! Za vsakim dežjem vedno posije sonce! (Irena)

Višarski dnevi so me obogatili, ker smo spoznavali zamolčano Slovenijo, tako narodnostno kot begunsko Slovenijo. (Miha)

Višarski dnevi so me opomnili, da je živeti kot Slovenka dar, ki se ga premalo zavedam in cenim. Druženja z novimi in starimi obrazi, spoznavanje novih krajev ter duhovna vsebina našega romanja me je napolnila in dala svež zagon in pogum za vsakdan. (Urška)

SLOVENIJA, NAŠ SKUPNI DOM

Premisleki

Ekonomist dr. Janez Šušteršič na Siolu o urejenih državah

V razpravi o fiskalnem pravilu smo pogosto poslušali očitke, da je pravilo prestrogo in da proračunsko varčevanje zavira gospodarsko rast. Namesto tega bi predlagal, da začnemo razmišljati v drugačnem okviru: o dobro in slabo urejenih državah.

Dobro urejene države imajo urejene finance in gospodarsko rast, slabo urejene imajo finance v razsulu in gospodarstvo pod vodo. Zakaj? Zato, ker tudi gospodarstvo potrebuje predvsem jasna in predvidljiva pravila, ne pa nenehnih poskusov, da bi ga tako ali drugače spodbujali, medtem ko ga z drugo roko davimo.

Fiskalno pravilo omejuje vlado pri zapravljanju denarja, privatizacija pri neposrednih posegih v gospodarstvo. Te spremembe pomenijo korak k temu, da počasi postanemo bolj urejena država. Toda preden vas prevzame poletni optimizem, naj vas opozorim, da je v prejšnjem stavku ključna beseda „počasi“. Za fiskalno pravilo smo potrebovali tri leta in prej 20 let neuspešnega zaklinjanja vlade v proračunskih memorandumih, da bo znižala primanjkljaj. Privatizacija je dobila zamah šele, ko smo se kot država in gospodarstvo znašli na robu bankrota in prisilne uprave.

Predvsem pa nas še vedno čakajo reforme, omenjene v uvodu. Če bomo nadaljevali s podobno zavzetostjo kot do zdaj, boste šli vsaj še desetkrat na dopust, preden se boste lahko vrnili v urejeno državo.

Publicist dr. Matevž Tomšič na Časniku o poraženem Demosu

V Sloveniji fraza, da »zgodovino pišejo zmagovalci«, ne drži. Ali če smo bolj konkretni, to ne drži za poosamosvojitveno obdobje. Tisti, ki so najbolj zaslužni za to, da

Slovenci prvič v svoji zgodovini živimo v samostojni državi, namreč nikakor ne spadajo med zmagovalce postkomunistične tranzicije. Ne na političnem, ne na ekonomskem, ne na kulturnem področju. Kmalu po osamosvojitvi je namreč kolicija DEMOS, ki je bila njen politični tvorec, razpadla, na oblast pa so se povzpele politične sile, izhajajoče iz struktur nekdanjega komunističnega režima. Številni vidni posamezniki iz tega tabora ne samo da niso imeli nobenih zaslug za nastanek samostojne države, ampak so tej dejavno nasprotovali. Vendar jih to ni prav nič oviralo, da se po uspešno izvedeni osamosvojitvi ne bi zavihтели na najvišje položaje v politično-administrativnem aparatu. Tako so postali ministri, državni sekretarji, veleposlaniki itd. Prišlo je do nekakšnega »sovražnega prevzema« samostojne države. Medtem pa so nekateri izmed najzaslužnejših osamosvojiteljev na podlagi montiranih procesov končali celo v zaporu.

Za razliko od nekaterih drugih nekdanjih komunističnih držav, kot sta denimo Češka in Estonija, ki so zavrgle principe starega režima in vrednote, iz katerih so izhajali, je Slovenija pod taktirko stare elite izbrala gradualistični pristop postopnih sprememb, kar je v praksi pomenilo ohranjanje sistemske logike, utemeljene na zaprtosti, etatizmu in monopolih. Ti so tej eliti omogočili obvladovanje ključnih družbenih segmentov. Ideologija nacionalnega interesa, ki je predstavljala legitimizacijsko podlago gradualizma, je služila zgolj ohranjanju privilegijev postkomunistične nomenklature.

Klasični filolog dr. Brane Senegačnik v Delu o postavitvi spomenika vsem žrtvam vseh vojn

Pustimo za zdaj estetiko, važnejši sta etika in resnica. Nočem kar počez odrekati dobrega namena vsem, ki se zanj zavzemajo. Po drugi strani pa se tudi ne morem prenaresjati, da ne vidim sebičnih političnih motivov – in kulturne škode – ki jih lahko skriva v sebi ta načrt. Tak spomenik bi namreč deloval kot pokrov na nerazčiščeni, brbotajoči, živi in ranjeni

zgodovini. Stal bi brez temelja na seizmično nemirnih tleh. Slovenci namreč nimamo skupnega zgodovinskega spomina: vemo, da so se sredi 20. stoletja zgodile velikanske stvari, a nikakor ne vemo, kaj je to v resnici bilo. Ne faktično ne kulturno-civilizacijsko. Eni so vedeli za strašno senco, drugi ne, v nekem smislu smo živeli ali še zmeraj živimo drug mimo drugega. Strah ter zapovedani in sankcionirani molk o tako množičnih pomorih resničnih in domnevnih nasprotnikov revolucije, v katerega je moralo biti tako ali drugače vpletenih toliko ljudi, sta napravila črno luknjo v našem skupnem spominu. V kulturi in identiteti. Okrog nje hodimo vsak s svojim nelagodjem. Brez zgodovinskega raziskovanja, miselnega in etičnega soočenja z njo je ne bo mogoče zapreti. A samo tako lahko nastane temelj, na katerem bi tak spomenik trdno stal.

Novice

V HUDI JAMI 300 OBISKOVALCEV. V soboto, 25. julija, si je približno 300 ljudi ogledalo morišče Hude jame. Spremljala sta jih Roman Leljak in skrbnik jame Ivan Kenda. Pretreseni obiskovalci so se pobitih spomnili s kratko molitvijo.

200-LETNICA ROJSTVA SV. JANEZA BOSKA. 16. avgusta je bilo veliko slavlje za vso salezijansko družino in prijatelje, saj je minilo 200 let od ustanovitve salezijanske družbe sv. Janeza Boska. Ob tem jubileju so mladi pripravili muzikal z naslovom Za vas živim, ki prikazuje življenje svetnika mladih. Predstave bodo potekale tudi v jeseni po različnih delih Slovenije.

AFERA ARBITRAŽNEGA SPORAZUMA. Po objavi posnetkov, ki so se pojavili v hrvaških medijih med slovenskim sodnikom na arbitražnem sodišču Jernejem Sekolcem in slovensko agentko Simono Drenik, je odstopil najprej sodnik Jernej Sekolec. Za tem je vlada imenovala novega arbitra Ronnyja Abrahama, ki pa je odstopil že teden po sprejetju svoje funkcije. Trenutno je izbira o slovenskem predstavniku v arbitražnem sporazumu prepuščena predsedniku arbitražnega sodišča

Slovensko-hrvaški odnosi

► Stane GRANDA

»Dober sosed je več vreden kot žlahta,« pravi stara modrost. Težaven ali slab sosed je prava nesreča in vložiti je treba veliko modrosti, da lahko skupno prebivamo. Hrvatom kot posamezniku in narodu ne moremo nič pripisovati, sosedstvo pa je bilo vselej bolj ali manj naporno. Ko iščemo vzroke zanj, ne znamo najti drugih, kot posledice nekakšne kolektivne zavisti, ker so imeli občutek, da je šlo Slovincem vedno bolje, in to se je počasi zajedlo v večinsko politično podzavest.

Hrvatje so imeli težavnejšo zgodovino kot Slovenci. Del jih je zelo zgodaj prišel pod Madžare, del pod Benetke. Potem so prišli turški vpadi. Veliko prebivalcev hrvaških dežel Dalmacije, Hrvaške in Slavonije je pred njimi pobegnilo – od tu izvirajo Gradiščanski Hrvatje v današnji Avstriji, na izpraznjena področja se je vselilo veliko pravoslavnih Srbov, katerih velika večina se ni integrirala v hrvaško družbo. Vedno so bili nekaj posebnega, »država v državi«. Uskoki so kot mejni vojaki proti Turkom ali graničarji postali del elitnih avstrijskih sil, ki so jih uporabljali tudi v notranji politiki za dušenje nemirov in revolucije 1848. Njihovo početje je bilo slabo sprejeto in za evropsko levico so postali Hrvati sinonim za poklicne nasprotnike revolucije. V resnici so bili to Srbi. Ker pa so prišli iz Hrvaške, je njihova slaba podoba padla na nekrive Hrvate. Madžari so srbska-hrvaška nasprotja politično zelo izkoriščali. Dalmatinski Hrvati so po koncu Beneške republike prišli pod Dunaj in niso bili pod Budimpešto. Tako so politično skupaj zaživel še v stari Jugoslaviji, ki je nastala bolj

po slovenskih kot hrvaških željah. Dalmatinski Hrvati so ustvarili z Beogradom razmeroma dobre stike, celinski ne. Neodvisna država Hrvatska 1941–1945 je bila tvorba celinskih Hrvatov. Potem je nastala nova Jugoslavija, kjer je pomenilo biti Hrvat že samo na sebi sumljivo.

Slovenci so Hrvatom v preteklosti pomagali v okviru možnosti,

”

V prvih dneh osamosvajanja bi Slovenija lahko dobila mejo na meji stare piranske občine, kar bi bilo edino pošteno: savudrijski svetilnik, po sredi Savudrijskega rta na Marijo na Krasu, Kaštel in potem navzdol na Dragonjo.

Hrvatje pa so pričakovali bistveno več. Spregledali so, da bi Madjimurje lahko bilo slovensko, enako tudi Reka, da smo Slovenci njim v korist izgubili Žumberak, Čabar, kraje v vzhodni Istri, da so po drugi svetovni vojni z dodelitvijo »slovenskega morja« Sloveniji kot nadomestilo za resnično slovensko obalo, ki je ostala v Italiji (Koper, Izola, Piran v resnici niso bili slovenski, slovensko morje je bilo med Trstom in Tržičem–Monfalconom), dobili kraje v zahodni Istri, ki niso bili nikoli hrvaški.

V prvih dneh slovenskega in hrvaškega osamosvajanja naj bi obstajala možnost, da bi Slovenija dobila mejo na meji stare piranske občine, kar bi bilo edino pošteno: savudrijski svetilnik, po sredi Savudrijskega rta na Marijo na Krasu, Kaštel in potem navzdol na Dragonjo. Priložnost zamujena, ne vrne se nobena. Kmalu so Hrvatje začeli zahtevati polovico Piranskega zaliva, ki ni bil nikoli njihov. Slovenci so kratkovidno pristali na arbitražni sporazum. Ker je v njegovem postopku prišlo do manj ugodnih rešitev za Hrvate, so ti objavili v bistvu nedolžne prisluhe slovenskim diplomatom. Tovrstni stiki z arbitražnim sodiščem dejansko niso dovoljeni in Slovenci so postali krivci, zakaj Hrvatje ne morejo pristati na arbitražni sporazum. V resnici ne gre ne za moralo ne poštenje, ampak samo za prepričanje, da kar ni v korist Hrvaške, je krivica.

Hrvatje so kupili največje slovensko trgovsko podjetje in še nekaj drugih, kupujejo hotele na Slovenski obali ... Številni Slovenci so dobili občutek, da je slovenska država igračka v roki Hrvaške.

Slovenci nismo imeli države in kot narod nismo oblikovali ustrezne sosedske politike. S sosedi je treba znati! Hrvatje kot državljani so ponosni ljudje in kot taki spoštujejo ponosne in uspešne. Slovenci s svojo servilnostjo, nesamozavestnostjo na drugi strani pa puhlim pokroviteljstvom ne žanjemo spoštovanja, ki je temelj dobrih midsosedskih odnosov. Problem niso Hrvatje. Oni delajo vselej zase. Problem smo Slovenci, ki bi radi vsem ustregli, le sebi ne!

Gilbertu Guillamu. Hrvaška se je vmes odločila odstopiti od arbitraže. Kljub temu je sedaj na predsedniku sodišča tudi odločitev o zastopniku hrvaških interesov. Pričakovanje Evropske komisije je namreč, da se bo arbitražni postopek nadaljeval.

SREČANJE SLOVENCEV IZ ZAMEJSTVA IN PO SVETU SE JE LETOS ZAČELO 2. julija s XV. vseslovenskim srečanjem v Državnem zboru z naslovom Slovenke in Slovenci v tujini za uspešno Slovenijo. Govorniki so izpostavili pomembnost delovanja in dosežkov Slovencev v tujini, hkrati pa kritično predstavili situacijo izseljevanja Slovencev ter izpostavili predloge za izboljšave v sodelovanju z domovino. V okviru srečanja je bila možnost ogleda razstave nastajanja Tržaškega knjižnega središča, ki je pred kratkim zaživel v Trstu. Na Ptujju pa smo 4. julija že šesto leto zapored zaželeli dobrodoščilo vsem slo-

Zbor Pavlove hiše

venskim rojakom na srečanju **Dobrodošli doma**. V času dogajanja je Rafaelova družba postavila na ogled tudi razstavo arhivskih fotografij o slovenskih beguncih v Avstriji po letu 1945. Program se je odvijal na več različnih prizoriščih, kjer so se predstavile različne skupine Slovencev v zamejstvu in po svetu z raznovrstnim programom vse od petja, plesa, igranja na instrumente ter recitalov. Rafaelova družba je k sodelovanju povabila Društvo porabske mladine in Pavelhaus Chor – Zbor Pavlove hiše.

ŠKOFA STRES IN TURNŠEK STA PONOVO PASTORALNO AKTIVNA. Upokojena nadškofa bosta ponovno aktivno sodelovala pri pastoralnih dejavnostih Cerkve na Slovenskem. Nadškof Stres naj bi deloval v okviru ljubljanske, Turnšek pa mariborske nadškofije.

SINJJI VRH – UMETNIKI ZA KARITAS. Od 17. do 21. avgusta je potekala na Sinjem vrhu nad Ajdovščino mednarodna likovna kolonija Umetniki za Karitas. Geslo letošnje kolonije je bil Veselite se življenja. Izkupiček prodanih del bo letos šel v sklad Bogdana Žorža za pomoč otrokom.

1. SEPTEMBER – SVETOVNI DAN MOLITVE ZA SKRB STVARSTVA. Papež Frančišek je 1. september razglasil za svetovni dan molitve za skrb stvarstva. V pravoslavni cerkvi obhajajo z enakim poudarkom ta dan že nekaj časa. Tako je papež Frančišek po okrožnici Laudato si ponovno opozoril in spodbudil našo odgovornost do stvarstva in premagovanja ekološke krize.

TEDEN FIZIKE OSNOVNIH DELCEV V LJUBLJANI. Ljubljana je postala za teden dni svetovna prestolnica fizike osnovnih delcev. V drugi polovici avgusta so se namreč zbrali v Ljubljani nekateri izmed najuglednejših fizikalnih strokovnjakov s področja fizike osnovnih delcev, kar je veliko priznanje tudi slovenskim fizikom, ki delujejo na tem področju.

ŠPORT

NOGOMET. Zmagovalci letošnjega slovenskega superpokala so nogometaši Kopra, ki so premagali državnega prvaka Maribor s 3 : 2. Nogometaši Kopra so se uvrstili v drugi krog kvalifikacij evropske lige, nogometaši Celja in Domžal pa so zaradi poraza izpadli iz nadaljnega tekmovanja.

TENIS. Letošnji teniški turnir za grand slam v Wimbledonu je že zaključila še zadnja slovenska predstavica Katarina Srebotnik. V Portorožu je od 8. do 15. avgusta potekal Tilia Slovenia Open, dogodek, na katerem je bil finalist tudi Gregor Žemlja, vendar je zasedel drugo mesto.

KAJAKAŠTVO IN KANUIZEM. Slovenski kajakaši in kanuisti dosegajo odlične rezultate. Slovenska kajakašica Urška Kragelj je na tekmi svetovnega pokala kajakašev in kanuistov na Slovaškem v finalu zasedla četrto mesto. Luka Božič in Sašo Taljat sta med kanuisti dvojci v polfinalu zasedla 11. mesto in za stotinko zgrešila finale. Slovenska ekipa kajakašev do 23 let je na svetovnem prvenstvu v spustu na divjih vodah na reki v Severni Karolini osvojila naslov ekipnih svetovnih prvakov v klasičnem spustu. Zlato so osvojili tudi Maks Frančeškin, Vid Debeljak in Tim Novak. Slovenski kanuist Benjamin Savšek je na tekmi svetovnega pokala v slalomu na divjih vodah osvojil tretje mesto.

GORSKO KOLESARSTVO. V Švici se je odvijala tekma sezone svetovnega pokala gorskih kolesarjev v olimpijskem krosu. Blaža Klemenčič je zasedla 16. mesto, Tanja Žakelj pa 18.

PLEZANJE. Slovenska športna plezalka Mina Markovič je postala evropska prvakinja v težavnostnem plezanju, 16-letna Janja Garnbret pa je osvojila drugo mesto.

ATLETIKA. Na evropskem prvenstvu v atletiki v Estoniji je Luka Janežič osvojil bron v teku na 400 metrov, Robert Renner zlato v skoku s palico in Žan Rudolf bron v teku na 800 metrov.

STRELSTVO. Petra Vernik in Rajmond Debevec sta nova strelska državna prvaka v disciplini malokalibrska puška leže. Na domačem evropskem prvenstvu z orožjem malega in velikega kalibra ter puško šibrenico je Rajmond Debevec osvojil srebro in bron, Boštjan Maček pa bron.

ODBOJKA. Slovenska moška odbojarska reprezentanca je s sedmimi zaporednimi zmagami v evropski ligi obdržala prvo mesto v skupini B, si zagotovila nastop na oktobrskem evropskem prvenstvu in se uvrstila v svetovno ligo.

Foto: odbojka.si

KOŠARKA. Slovenska košarkarska reprezentanca je začela s tekmami kot pripravami na evropsko prvenstvo v Zagrebu. Zmagala je že dve tekmi, in sicer proti Novi Zelandiji in Avstraliji. Čaka jo še osem tekem. V Celju pa poteka evropsko košarkarsko prvenstvo za dekleta do 18 let, na katerem si je slovenska reprezentanca zagotovila vstop v drugi del tekmovanja, vendar ostala brez uvrstitve v polfinale.

POLETNI SMUČARSKI SKOKI. V Wisli na Poljskem se odvija poletna velika nagrada v smučarskih skokih. Peter Prevc, Nejc Dežman, Jaka Hvala in Jurij Tepeš so na ekipni tekmi zasedli šesto mesto.

ŽUPNIJE

 ANGLIJA

LONDON

V času letošnjega poletja je v pastoralnem smislu življenje v »Našem domu« potekalo morda manj pestro kot sicer. Zadnje slovensko sv. mašo v prvem polletju za rojake v Londonu in okolici smo imeli na drugo nedeljo v juniju (14. junija). Z rednimi sv. mašami in našimi srečanji bomo nadaljevali na drugo nedeljo v mesecu septembru (13. septembra) in nato vsako drugo nedeljo v vsakem mesecu – vse do druge nedelje v mesecu juniju 2016. Tudi tokrat je v poletnem času k nam prišlo na obisk ali pri nas bivalo kar lepo število raznih študentov, dijakov in rojakov z družinami z majhnimi otroki, ki so prišli z namenom, da si ogledajo znamenitosti Londona in Anglije. Sicer pa študentje in dijaki predvsem hodijo k nam zaradi tečajev angleščine ali obiskujejo kake druge študijske dejavnosti. V prostem času si ogledujejo znamenitosti angleške prestolnice.

Bili smo zelo veseli nekaterih slovenskih duhovnikov, ki so bivali v Našem domu ali pa so bili v času poletnih počitnic kako drugače povezani s slovensko katoliško misijo, ko so bivali v Londonu.

Župnik S. Cikanek pa je v času poletnih počitnic skrbel za Dom in za pastoralno delo predvsem v Londonu in okolici. V drugi polovici meseca avgusta pa se ponavadi vsako

leto udeleži duhovnih vaj v ljubljanskem bogoslovnem semenišču – tako tudi letos.

Francka in Miha, Rehbergerjeva dvojčka iz Bedforda, sta letos obhajala 60-letnico.

Prav gotovo sta Francka in Miha Rehberger najbolj prepoznavna dvojčka slovenskih staršev tukaj med nami v Angliji. To pa zato, ker dvojčka družine Gabrijele, roj. Vidmar, Rehberger, in pokojnega Mihe Rehbergerja iz Bedforda, ki je vedno bila verna katoliška in nadvse zavedna slovenska družina v Angliji in je bila skozi leta zatočišče slovenskih misijonarjev, ki delujejo po svetu, zlasti v Afriki (še posebno v Zambiji) in so vedno imeli to družino za svojo, sta bila dvojčka Francka in Miha že od majhnega vpeta v delo za slovenske misijone po svetu. Mati Gabrijela in sedaj že

pokojni oče Miha sta vse do nedavnega vsako leto organizirala slovenski misijonski dan v Bedfordu, katera se je udeleževalo zelo veliko slovenskih rojakov iz vse Anglije in celo iz Walesa ter tudi njihovih prijateljev različnih narodnosti iz Bedforda in okolice. Po slovenski sv. maši v njihovi lokalni župnijski cerkvi je vedno sledila prisrčna pogostitev udeležencev misijonskega dneva, nato sta sledila tombola in srečelov – vse za slovenske misijonarje po svetu. Vsa Rehbergerjeva družina je bila vpeta v to dobrodelno prireditev – staršema sta bila vedno v veliko pomoč tako Francka kot tudi njen brat dvojček Miha. Zlasti Francka je s svojo družino, možem Brianom in tremi sinovi: Markom, Philipom in Lukom, po smrti očeta Miha s svojo dobro mamo Gabrijelo prevzela vodstvo slovenskih misijonskih dnevov v

Bedfordu, ki so se še dolgo nadaljevali – vse do nedavnega. Prireditev misijonskih dnevov se je udeleževal tudi njen brat dvojček, Miha s svojo družino – z ženo italijanskega rodu in tremi hčerkami: Esther, Alexandro in Gabrielle.

Nam vsem priljubljena, Francka in Miha, vsem rojakom poznana Rehbergerjeva dvojčka, sta bila rojena 21. aprila 1955 in sta tako letos obhajala 60. rojstni dan. Kljub temu, da že malo pozno, pa vseeno iz srca jima župnik S. Cikanek, slovenska katoliška misija in naši slovenski rojaki v Angliji in Walesu kličejo na mnoga zdrava in srečna leta ter polno božjega blagoslova nad oba in nad njuno družino.

S. C.

 AVSTRIJA

GRADEC

V nebesih sem doma

»V nebesih sem doma, od tega ne sveta, nebes se veselim, tja priti si želim,« je zapisal v svoji pesmi blaženi Anton M. Slomšek. Pa vendar, pesem ne bi zvenela tako otožno in tiho, če se 13. julija ne bi prav ob njej zbrali na pogrebu mag. Ivanke Gruber. Sonce je pripekalo na graškem pokopališču St. Peter, ko je množica hitela k sveti maši. Mašo je vodil pater Jože

Francka in Miha

Mag. Ivanka Gruber

Lampret ob spremljavi zbora iz Slovenije. Ob Ivanki so se zbal žalujoči iz Slovenije, Avstrije in Hrvaške, da bi jo pospremili na njeni zadnji poti. Ivanka Gruber je bila rojena v Slovenj Gradcu in kot mnoga znana imena tega mesta je bila tudi ona rojena za svet in za čezmejno delovanje. Po končani osnovni šoli jo je pot vodila najprej v Zagreb, kjer se je izobraževala kot otroška medicinska sestra. V 70 letih je narasla potreba po medicinskih poklicih v Avstriji in tako se je veliko Slovenk odpravilo v svet. Vse do svoje upokojitve je bila Ivanka zaposlena v graški bolnišnici (LKH). Z izjemno toplino srca je spremljala bolne otroke. Na eni strani je bila služba, na drugi pa Ivankina želja po razumevanju sveta, kulture in jezika. Na graški univerzi je zaključila študij prevajanja in tolmačenja za slovenski in nemški jezik. Študij je podkrepila s svojo dejavnostjo pri slovenskem klubu »Triglav« v Gradcu. Časi niso bili lahki. Nekdanja balkanska država je razpadala in tudi

rojaki po svetu so zaskrbljeno spremljali dogodke v domovini. Onstran sporov in sovraštva je ideja prijateljstva dozorela v klasje. Leta 1993 se je rodilo društvo »Avstrijsko-slovenskega prijateljstva« Gradec, katerega ustanoviteljica je bila Ivanka. Dve desetletji požrtvovalnega udeleževanja v Avstriji in onstran meje v Sloveniji in na Hrvaškem sta ji prinesli častni križ dežele Štajerske in mesta Gradec. Vrstila so se številna branja, razstave, predavanja in strokovne ekskurzije. Z neutrudljivo voljo je Ivanka izvajala prireditve, med njimi vrhunec vsakega leta njen in naš ples prijateljstva. Predvsem pa je Ivanka imela posluš za nove ideje in tudi za želje nas mladih. Osebo mi je omogočila predavanja in ekskurzije v okviru njenega društva. Mlade ljudi sprejeti v svoj krog in jim nuditi priložnost udeleževanja, je velika vrlina, ki ni dana vsakemu. Večer, posvečen pesniku Aloisu Hergouthu, je bil zadnji v sklopu prireditev društva »Avstrijsko-slovenskega prijateljstva« Gradec, ki se ga je Ivanka kljub svojemu že močno načetemu zdravju udeležila. Alois Hergouth je bil veliki štajerski pesnik, v opusu katerega je veliko pesmi posvečenih Sloveniji. Kar simbolično se zdi, da se je od društvenega delovanja poslo-

Ivankin pogreb

vila prav z njim. Ivanka je bila mati dveh otrok, a moramo priznati, da je bilo društvo njen tretji otrok, ki ga je v duhu slovenskega jezika in kulture za vedno vzgajala. Letos je dopolnilo 22 let in mora biti pripravljeno rasti brez svoje matere. Omeniti je potrebno še Ivankino udeleževanje znotraj Slovenske katoliške skupnosti v Gradcu. Prinašanje cvetja k nedeljski maši, branje beril in pisanje čestitk ob rojstnih dnevih naše skupnosti. Vse to se zdi zelo samoumevno, pa vendar ni. Zahteva navdih duha in občutek za sočloveka.

Žalostno je, da se ti lahko zahvalimo šele po tvoji smrti. Zaigrale so citre, predvsem Ivanki drago glasbilo. »Kje so tiste stezice, ki so včasih bile, zdaj pa raste grmovje in zelene trave,« in pogrebni sprevod se je podal do groba. Slovenska pesem je zazvenela še bolj silovito, ko so mrtvo položili v zemljo. Solze pa so tekle in tekle. Ivanka, pogrešamo te, a verjamemo, da uživaš večni mir v Gospodu, kjer bomo vsi nekoč prijatelji. Le-to je bil vselej cilj tvojega truda in življenja – iskreno prijateljstvo onstran meja.
Lidija Vindiš-Roesler

BENELUKS

BRUSELJ

V mesecu juniju se je v Beneluxu dogajalo veliko, kratek pregled dogodkov bo to lahko le bežno nakazal.

Prvo sveto obhajilo in slovenski družinski dan v Bruslju

V nedeljo, 21. junija, so pri nedeljski družinski maši prejeli prvo sveto obhajilo trije obhajanci: Jan, Larisa in Job. Na ta dogodek so se dva meseca skupaj s svojimi družinami skrbno in intenzivno pripravljali. Pospremile so jih številne mlade družine z otroki iz Bruslja, okolice in tudi iz Luksemburga. Uvodni del svete maše smo pripravili v veži Slovenskega pastoralnega centra, kjer so mladi glasbeniki poskrbeli za pravcato

slovesno uverturo. Vsakdo je nato na listku dobil priložnostno misel, ki ga je spremljala na slovesnosti. Starši prvoobhajancev so poskrbeli za branje beril, za uvode in povabila k molitvi očenaša, pozdrava miru. Zelo bogato smo praznovali in dogodek ovenčali s skupnim slavnostnim kosilom na vrtu Slovenskega pastoralnega centra. V pripravi na ta dogodek so otroci na steno na vrtu narisali tudi grafite, ki bodo še dolgo spominjali na ta nepozabni družinski dan in na lepoto prvoobhajilnega praznika.

Maša za domovino v sklopu praznovanja praznika slovenske državnosti

V četrtek, 25. junija, na sam praznik slovenske državnosti, smo tridnevno praznovanje sklenili z mašo za domovino. V torek, 23. junija, se je praznovanje pričelo blizu Charleroija, kjer je sedanji slovenski zunanji minister Karl Erjavec v svojem rojstnem kraju, Aiseau-Présles, Rosly, prejel diplomu častnega občana. V tem kraju je s svojimi starši, slovenskimi izseljenci, preživel dvanajst let. Tu je obiskoval tudi šolo. Občinske oblasti so ga povabile, da je položil tudi temeljni kamen za novo šolo,

ki jo bodo gradili. Polega protokolarnega spremstva se je dogodka udeležila tudi skupina slovenskih vernikov iz Charleroija, ki so zunanjega ministra poznali kot otroka. Gospod Jurij Kodrun ga je obiskal celo v porodnišnici in ga pozibal kot dojenčka. On in skupina, ki jo vidite na sliki, so bili zelo ponosni na ta dogodek, vztrajali so, da sem se ga udeležil tudi sam kot župnik, v teh krajih naslednik pokojnega Kazimirja Gaberca, ki je krstil malega Karla Erjavca. Praznovanje se je nato v večernih urah nadaljevalo v slavnostni dvorani mestne hiše v središču Bruslja, na Grande Place, kjer se je

trlo Slovenk in Slovencev. Naslednji dan, v sredo, 24. junija, je praznovanje potekalo v prostorih slovenskega veleposlaništva v Bruslju, kjer je bil pester glasbeni program, za kulinarično postrežbo pa so poskrbeli učenci Osnovne šole Jurija Dalmatina iz Krškega, ki jih je povabil evropski poslanec Franc Bogovič. Spet veliko število udeležencev, reči je potrebno, da nihče ni bil lačen ali žejen. Kot pika na i pa je bila četrtkova praznična maša za domovino v kapeli Slovenskega pastoralnega centra v Bruslju. Svete maše so se udeležili trije evropski poslanci, veliko mladih in lepo število slovenskih

Grafit prvoobhajancev na vrtu Slovenskega pastoralnega centra

Slovenski rojaki iz Charleroija z odlikovanim zunanjim ministrom Karlom Erjavcem

Za praznik slovenske državnosti so otroci narisali grafit s slovensko zastavo.

V sproščenem pogovoru z evropsko poslanko Romano Tomc na vrtu SPC po maši za domovino

družin. Med udeleženci so bili tudi slušatelji teološko pastoralnega tečaja iz Tolmina, ki so prišli na izpit iz nauka o Cerkvah in ekumenizmu, predmeta, ki ga je predaval župnik dr. Zvone Štrubelj v Tolminu po veliki noči. Pri maši je pel ženski pevski zbor Biser iz Grosuplja, ki je po maši predstavil tudi kratek koncertni program. Že med mašo pa so iz vrta prihajale prijetne vonjave z žara, za katerega so poskrbeli bratje Guček z mizarско ekipo. Peli in praznovali smo dolgo v noč. Naslednji dan so mi rekli sosede, da smo lepo peli in da smo lahko ponosni, da znamo tako lepo proslaviti naš državni dan. Mi, Belgijci, so še komentirali, kaj takega ne zmoremo.

Nizozemska: Ganljivo slovensko slovo od Nica Michona

V soboto, 27. junija, smo se v župnijski cerkvi sv. Janeza Krstnika v Portbendenu te Eygelshovenu poslovili od dragega Nica Michona, po rodu Nizozemca, po srcu pa Slovenca. Poroden je bil z Mici Čebin, Slovenko, ki je dolga leta vodila slovensko folklorno skupino, sama šivala slovenske narodne noše (ima zbirko okrog stotih narodnih noš iz Slovenije in iz

Pokojni Nico Michon

Slušatelji teološko pastoralnega tečaja iz Tolmina na izpitu v Bruslju

drugih krajev bivše Jugoslavije). Živel je na Nizozemskem, bila aktivna člana slovenske verske skupnosti v Heerlenu, vse svoje življenje sta gradila mostove med Nizozemsko in Slovenijo. Nico je bil po poklicu vrtnar. Vrtnaril pa je z občutljivo roko človekoljuba. Ko je bila vojna v bivši Jugoslaviji, je s svojo ženo organiziral ničkoliko konvojev človekoljubne pomoči, naslovljene na Slovensko karitas, ki jo je posredoval naprej na Hrvaško, v Bosno in Srbijo. Sam sem imel srečo, da sem bil pri Nicu in Mici dvakrat na velikonočnem zajtrku, po velikonočni vstajenjski maši in procesiji v Herlenheideju. Kakšno doživetje! Na Nizozemskem, za mizo slovenskih blagoslovljenih velikonočnih jedi, z dekoracijo, ki je ne premore noben hotel, s slovenskim srčnim utripom! Krsto pokojnega Nica so k oltarju prinesli možje, oblečeni v slovenske narodne noše. V cerkvi je bilo še najmanj dvajset do trideset ljudi, oblečenih v slovenske narodne noše. Slovenska zakonca, bivša člana zbora Zvon, sta ob krsti zapela dve Marijini pesmi, sam sem s kitaro Nicu zapel in zaigral pesem Rožo. Nizozemski župnik, ki je vodil pogreb, je v homiliji pomenljivo nakazal Nicovo plemenitost in utrip njegovega ši-

rokega srca. Nico in Mici nista imela svojih otrok, osrečila pa sta na tisoče potrebnih sirot. Kot znamenje njune rodovitne ljubezni je bil dogodek nesreče, ki je Mici doletela na predvečer pogreba. Padla je po stopnicah in si zlomila kolk. Ponoči so jo operirali in jo v cerkev pripeljali z rešilnim avtom. Ves čas je bila pri maši, pospremili so jo še na pokopališče in po pogrebu na kavo, kjer je z nasmehom, čeprav s hudimi bolečinami, govorila z vsemi, ki so jo ogovorili in ji izrekli sožalje. Bil sem na tisočih pogrebi, na tako pristno slovenskem, daleč v tujini, pa še ne! Hvala vama, Nico in Mici, za vajino predanost slovenstvu, tistemu, ki si zasluži, da se piše z veliko črko. Na sliki vidite Nicovo osmrtnico v narodni noši.

Slovenski izseljenci že v četrty generaciji

Po pastoralnih poteh v Beneluxu srečujem Slovenke in Slovence, ki so dočakali že četrto generacijo potomcev. Na sliki so prababica Dora Leonardo, ki ima 84 let, njena hči Maida 58 let, njena hči Ineke 32 let, pravnuki Ilona 3 leta, Yannia 6 let, Lisa 5 let in June 3 leta. Lepo jih je videti, kajne?

dr. Zvone Štrubelj

Štiri generacije slovenskih izseljencev v Eisdnu

FRANCIJA

PARIZ

V nedeljo 21. junija, sem kot delegat opravil dva obiska v Parizu in Chatillonu. Prvi je bil v cerkvi La Madeleine, kjer smo se na povabilo msgr. Tota zbrali in obhajali na pobudo slovaške misije in veleposlaništva zahvalno mednarodno slovesno sveto mašo v čast svetima bratoma Cirilu in Metodu, ki ji je predsedoval kardinal Jožef Tomko, nekdanji prefekt kongregacije za propagando vere. Ob njem smo se zbrali poleg delegatov slovaških narodov še predstavnik pariškega kardinala in nacionalni direktor SNPMP za vprašanja migracije pri francoski škofovski konferenci. Spo-

štljivo navzočnost so izkazali tudi veleposlaniki Slovaške, Rusije, Črne gore in Srbije. Slovenijo je zastopal iz cerkvenega zornega kota delegat J. Kamin. Evharistija se je pričela ob 12.30 in je trajala kar dve uri. Osebnostno se nisem mogel udeležiti ostalih sprejemov po maši in koncerta,

Spominski posnetek po osebem razgovoru s kardinalom Jožefom Tomkom v Parizu

Zahvalna maša slovanskih narodov v cerkvi la Madeleine v Parizu

Poslovilna maša gospoda Aleka Zwittera v Slovenskem domu v Parizu

ključek pastoralnega leta in s tem tudi odhod sobrata Aleka Zwittera, ki je dve leti upravljal župnijo. Udeležba je bila skromna, besede zahvale sobratu Aleku za opravljeno delo pa iskrene. V zahvalnem nagovoru sem poudaril, da je bil ti dve leti svoboden v pastoralni viziji, saj se le v duhu svobode da narediti največ in tudi najboljše. Druga osebna ocena pa je bila, da je bila njegova pastorala

Zbor Osnovne šole Franceta Bevka iz Tolmina po koncertu, pevovodkinja Barbara Kovačič, predsednica Društva Slovencev Ana Vičič-Stegu in Alek Zwitter

ker sem se zadržal v pogovoru s predstavniki pariške nadškofije, ki so izrazili željo, da se jim v jeseni še bolj približam, potem pa z eminentno kardinalom Jožefom Tomkom.

V Chatillonu sem se pridružil slovenski skupnosti, ki je obhajala za-

drzna, toda ne predrzna. Alek, hvala za ves trud, čas in delo, Chatillon pa naj ti bo ena izmed pastoralnih izkušenj v Gospodovem vinogradu, ki se često lahko spremeni v kamnolom. V Chatillonu se ponovno dobimo v nedeljo, 20. septembra, ob 11.

Pater dr. Edvard Kovač med maševanjem pred proslavo v Slovenskem domu

Slovenska vokalistka Katja Šulc med izvajanjem prekmurske pesmi

uri za nov začetek pastoralnega leta in župnijski praznik povišanja svetega križa. Sledi skupno kosilo, pogled v prihodnost župnijske skupnosti in pogovor. V kolikor bo prišlo do uradnega imenovanja novega župnika, bo ta dan tudi razglašeno. Vse dobro in na veselo snidenje v septembru!

Jože Kamin

Društvo Slovencev v Parizu je v soboto, 6. junija, s pesmijo praznovalo

državni praznik RS in 55 let svojega obstoja.

Pred proslavo smo se ob 17.00 zbrali pri sveti maši za domovino in počastili praznik Kristusovega telesa in krvi. Mašo je daroval dr. Edvard Kovač. V pridigi je razložil, da nas spomin na Kristusovo žrtev in daritev naveže na slovensko zgodovino, ki je še do nedavnega bila ena sama žrtev in daritev.

Tudi slavnostni govornik je bil dr. Edvard Kovač. Govoril je o vzpostavitvi slovenske državnosti kot velikem zgodovinskem dogodku za vse Slovence. Spomnil je, da so pred skoraj 25 leti tudi pariški Slovenci pomagali ustanavljati našo državo, ko so manifestirali in prebujali francosko javnost o naših težnjah po svobodni družbi. Sledil je kulturni program.

Med pomembnimi dogodki naj omenim še nastop svetovno znanih opernih pevcev Bernarde in Marka Finka, ki sta argentinska Slovenca. V nedeljo, 7. junija, sta namreč nastopila v pariški filharmoniji.

JaZ

Pesnica Mateja Bizjak-Petit in Liza Japelj Carone med predstavitvijo pesniške zbirke

FREYMING-MERLEBACH

Da zajamemo vse dogodke, doživete v dobi letošnjih srečanj, se moramo vrniti k celodnevni srečanju 14. aprila. Ob tej priložnosti smo se posvetili članom društva, ki so praznovali jubilejni življenjski praznik. Presenetili smo predvsem gospo Ani Kačar. Z

možem sta bila gosta srečanja. Izkoristila sem priložnost in ji čestitala v imenu društva za njen že minuli 85. rojstni dan, ki ga je praznovala že 18. februarja 2015, s toplimi željami za srečno in zdravo nadaljnjo bit njenega življenja.

Istega dne je tudi gospod Marko Sajovec počastil svoj 88. rojstni dan s prijateljskim kozarčkom. Gospod

31. maja je bila v Merlebachu krščena Saša Roesenet - Lorusung.

Jutranji enotedenski tečaj kleknanja se je odvijal v rastlinjaku.

Enodnevni izlet slovenske misije Merlebach na Renu

Popoldanski tečaj se je odvijal pod brajdami starega mlina Thicourt.

Sajovec je naš zvesti gost srečan. Častil je goste z velikim veseljem, saj se moramo pri njegovih spoštljivih letih z njim zahvaliti za milost, ki jo je deležen od božjega objema. Iz njega izžareva toplota in moč človeka z izkušnjami. V njegovi visoki stopnički življenja so vloženi močni stebri, ki s svojo voljo objemajo vir neutrudnega dela.

Isti dan se kar nismo ustavili s čestitkami: spregovorila sem tudi gospe **Tatjani Rehar** za njen 80. rojstni dan. Položila sem ji na srce v imenu društva sledeče besede:

Leta tvojega življenja si podajajo roko in 30. marca 2015 si praznovala svoj jubilejni praznik, 80. rojstni dan. Draga Tatjana, praznik si že slavila v krogu svojih najdražjih, moža Ivana in sinov Andreja in Damjana, prijateljev in danes smo mi na vrsti tukaj zbrani: Želimo ti, da stopajo na tvojo pot samo ljudje, ki ti želijo dobro in te imajo radi. Želimo ti, naj ti bodočnost teče mirno v zdravju in naj ti bo življenje oaza veselja. Ob teh besedah, Tatjana, bodi prepričana, da jih izrekamo z veliko hvaležnostjo za vse, kar si v teku življenja podarila dobrega z delom, z dobro voljo in

prisotnostjo v prid naši skupnosti. »Hvala za vse.« Bodi srečna vse dni, ki ti jih je odločil nebeški Oče.

Izlet

V jutru 25. maja, na binško ponedeljek, ob 7.30 smo se zbrali prvi izletniki pred Slovensko misijo. Nadaljevali smo pot do Habsterdicka, kjer so se nam pridružili še ostali. Avtobus smo napolnili. 53 se nas je odločilo za tovrstni izlet. Z veseljem smo se odpeljali proti Nemčiji. V mestu Bingen smo se vkrcali na ladjo in se podali na romantično pot po Renu. Plovba nam je nudila približno dveurni romantični pogled na obrobna naselja reke Ren, nad katerimi kraljujejo lepo ohranjeni ostanki gradov mogočnih gospodov, ki pričajo zgodovino preteklosti. V Saint Goarshause nas je čakal avtobus in dvignili smo se na vzpetino Loreley, kjer stoji grad, znan po legendi o začaranem dekletu – Loreley. Okrepčali smo se v hotelu Berghotel pod gradom, kjer se nam je odprl čudovit razgled na dolžino reke in zelo zanimiv zgoščen plovni promet. Po kosilu smo nadaljevali pot ob reki, občudovali gorice, prepletene z vinogradi, ki krasijo okolje kraja. Ustavili smo se ob znanem mestu Rudesheim in imeli prosti čas za ogled kraja, ki je izredno turističen. Samo mesto Rudesheim slavi predvsem po ulici Drosselgasse. Čas je hitro minil in že smo merili pot proti domu v prijetnem razpoloženju in dobri volji. Ne morem trditi, da nam je deževno vreme zelo nagajalo, če-

ravno sončnih toplih žarkov nismo bili deležni. Toda za zaključek dneva nam je Bog poslal močan nalive. Okrog 20. ure smo dospeli v Merlebach, zadovoljni in veseli, hvaležni Bogu za lepo doživeti dan.

Pri zadnjem celodnevem srečanju, 14. junija, pred počitnicami smo ponovno imeli jubilanke med nami. Gospa **Julka Adam** je praznovala 80. rojstni dan 6. junija. Jubilejni prazniki se kar vrstijo. Vrnili smo se na mesec april, ker je 8. aprila praznovala tudi naša pridna gospa **Marija Stach** rojstni dan, 80 jih je odštela. Z velikim veseljem so se pridružili čestitkam vsi navzoči gostje. Ob prijateljskem kozarčku, ko je to pot slavila gospa Tatjana Rehar, je vesela pesem »Kol'kor kaplic tol'ko let« zadonela po dvorani. Razveseljivo je za društvo, da našim članom lahko zapojemo za visoka častljiva leta in hvaležni Bogu za njihovo pre-

živeto dolgo pot življenja. Zaželeli smo vsakemu posebej vse dobro, predvsem potrebnega in zaželenega zdravja v življenju. Poklonili smo vsakemu gesto hvaležnosti, da jih bo spominjala na naše tople želje, ki prihajajo iz srca vseh navzočih.

Jožica Curk

Thicourt

Prvi teden v mesecu juniju je potekal enotedenski klekljarski tečaj v mlinu Thicourt pod vodstvom gospe Kristine Žitnik Hero, ki na misiji zbira dvakrat mesečno 16 deklet in žena, ki se marljivo učijo umetnin slovenske čipke. Njihovo znanje je nadgradila mentorica Vesna Milek iz Ljubljane, ki je ves teden vodila poletni tečaj. 14 je število tistih, ki so vztrajale do konca in si z vsakim novim dnevom nabirale novega umetniškega znanja.

Jože Kamin

N E M Č I J A

AUGSBURG

Negotovost

Slovenski verniki na področju augsburške in ulmske župnije so bili v dvomih, ali bo obveljal napovedani razpored maš in srečan na njihovem področju, ko so izvedeli za bolezen svojega župnika Romana Kutina. Razveselila jih je novica, da bodo opravljene vse maše in srečanja, ki so bila napovedana v župnijskem oznanilu.

Naloge so prevzeli sosednji duhovniki iz Stuttgarta in Münchna. Farani so se seveda s skrbjo in v ve-

liki negotovosti spraševali, kaj je z njihovim duhovnikom in kako naj pomagajo. Informacij pa ni bilo mogoče dajati, preden je kaj več o bolezni vedel sam g. Roman in šele potem je bilo mogoče sporočiti ljudem, kar je sam povedal. Sam si je želel le mir in prosil, da ga ljudje ne obiskujejo in ne kličejo. Priporočal se je v molitev.

Za čas bolezni je upravljanje fare prevzel župnik iz Münchna.

Farni praznik

Farni praznik pri sv. Ulrichu je potekal prvič brez slovenskega župnika

Osemdesetletnici Marija Stach in Tatjana Rehar

Maša v naravi v Oberstdorfu

V Ulmu si ljudje radi postrežejo med seboj.

in tudi zbor ni mogel sodelovati pri maši tako kot vsa leta doslej. So pa slovenski farani prevzeli vse druge naloge, ki jih opravijo ob župnijskem dnevu, in pri bogoslužju se je slišala tudi slovenska prošnja.

Maša v naravi

G. Roman v Oberstdorf ni mogel priti. Med farani se je najprej razširila novica, da vse odpade. Vendar je oznanilo za julij, ki je bilo v dogovoru z g. Kutinom pripravljeno v Münchnu, brž odpravilo dvome. Tako se je na hribu nad Oberstdorfom, kjer stoji starodavna cerkva, zbrala z vseh vetrov od Ravensburga do Münchna kar lepa skupina romarjev. Sv. mašo je ob enajstih vodil župnik Janez Pucelj iz Münchna, peli pa smo ljudske pesmi, kakor je za romanje najbolj prav. Molili smo prav goreče za zdravje župnika Romana Kutina pa tudi za vse druge potrebe, ki smo jih prinesli pred Gospoda.

Po maši je okrog šotora brž zadisalo po dobrih stvareh in nikogar ni bilo treba prositi, naj sede k mizi. Vse priprave so stekle kot po maslu v režiji Darinke in Vlada Šabederja ter spretnih žena, ki so vajeno priskočile na pomoč. Bilo je lepo sončno vreme in 50 udeležencev je razveselil še mlad harmonikar Simon Jarc. Tako se je ob domačih melodijah kmalu razlegala tudi pesem. Peščena tla niso ustavila nabolj navdušenih plesalk, ki so brž dvignile od miz tudi moške. Ob štirih popoldne smo v cerkvi zapeli še litanije Matere božje in se iz-

ročili njej v varstvo. Ob izhodu pa nas je že spremljal nadležen dežek, ki se je kmalu spremenil v divji naliv. Brž ko je malo ponehalo, smo se spravili v avtomobile in na pot domov.

Ravensburg

Slovenska skupnost tu drži skupaj. Maše se je udeležilo 25 vernikov, nekaj manj jih je našlo pot v dvoranico k družabnosti. Pri maši in po njej je tekla beseda predvsem o župnikovi bolezni in ugibanjih, kdaj se bo lahko vrnil mednje. Naročali so pozdrave zanj in zagotavljali molitev, da se to zgodi kmalu.

Kempten

Tu je bila pred počitnicami zadnja maša za manjšo skupino vernikov, ki so med seboj srčno povezani. Pri maši in po njej se nismo mogli ogniti glavni farni temi tega časa: kdaj pride župnik Roman spet med nas. Z veseljem so sprejeli novico, da gre njihovemu dušnemu pastirju že na bolje. Po kratkem blagoslovu so farani sedli k obloženi mizi. Gostujoči duhovnik zaradi drugih nalog ni mogel ostati v tej prijetni družbi.

župnijski sodelavci

ULM

Župnijski praznik v Ulmu

Kljub župnikovi bolezni so napovedane maše potekale, kot so bile oznanjene. Župnika so nadomestili duhovniki iz sosednjih župnij. Tako je v nedeljo, 28. junija, v cerkvi Heilig

Geist v Ulmu potekala skupna sveta maša nemške in slovenske župnije, kot je to že utečeno ob farnem prazniku. Manjkala je le slovenska pesem. Sveti maši je sledilo prijetno praznovanje s kulturnim programom in druženje ob okusni hrani in žlahtni kapljici. Župljani slovenske župnije so pridno sodelovali pri pripravah in izvedbi praznovanja. Brez župnika Romana tudi župnijski mešani pev-

ski zbor ni sodeloval pri bogoslužju. Vendar v času njegove odsotnosti pevci in pevke v Ulmu na lastno pobudo nadaljujejo s pevskim vajami ter tako ohranjajo slovensko pesem.

Farani pa upamo na skorajšnje in dobro okrevanje župnika Kutina, da bi letos jeseni lahko ponovno vstopil v svoje delo za slovenske skupine na področju župnije Ulm in Augsburg.

Marko Cerar

BERLIN

Dragica in Jožica

Iva, Lucijan in Stefi

Slovenci iz Hannovra so bili na Ptuju sprejeti s pozdravom Dobrodošli doma.

Zlatko, Anica, Vera, Kristina

Maša v naravi. Ko so pojedli, so veselo zapeli.

Hamburška skupnost na izletu

ESSEN

»Povsod je lepo – doma je najlepše ...« Proti koncu dopustniških dni mi je neka oseba napisala: »Čudno je to, da se iz lepe ljube domovine Slovenije vračate domov.« Kaj ne, mi, ki nam je Bog začrtal del življenja v drugi deželi, kot je naša rodna domovina, včasih ali redno pravimo, da gremo domov, to je tja, kjer prebivamo v času našega poslanstva ali začasnega dela v tujini. Kot izseljenski duhovnik lahko povem, da se dejansko počutim doma tukaj, kjer so moji dragi farani. Tu je torej moja družina, tu ste mi sestre in bratje, starši in otroci. Tu se počutim dobro, varno, na pravem mestu. Veselim se novih srečanj zlasti ob slovenskih mašah in po mašah, kjer ostanemo na prijateljskem druženju. Vsako srečanje s slovenskim rojakom mi pomeni

Terezika ima gospoda župnika res rada ...

trenutek domovine, ki jo tukaj gradimo člani naše skupnosti. V tem je lepota mojega poslanstva. Kot duhovnik želim omogočiti živeti našo sveto vero na naš slovenski način. Težko razumem in hudo mi je zaradi tistih rojakov, ki ta dar tako malo cenijo, saj mnogi sploh ne prihaja-

V Hildnu po maši - prijateljski klepet in petje

jo – ali zelo redko – k slovenskim svetim mašam. Bojim se, da bodo vodilni pri nemških škofijah nekega dne rekli: »Premalo vas je pri slovenski maši. Jo bomo kar ukinili ...« Ali bodo rekli: »Slovenska misija se ukinja zaradi nezanimanja slovenskih vernikov.«

Že zdaj vas vabim, da si zapišete naše **romanje v Kevelaer 4. oktobra**. Sveta maša bo ob 13. uri v spovedni kapeli.

Lep pozdrav z željami obilnega božjega blagoslova!

Lojze Rajk

V Kevelaerju smo peli litanije Matere božje.

Morda se bo kdo od bralcev Naše luči – kjerkoli po svetu – zamislil. »Ja, tudi od mene je odvisno, ali bomo še naprej lahko imeli svojega duhovnika, sveto mašo v svojem jeziku.«

Dragi farani v obširni župniji Essen! Po srečnih počitnicah začnemo v nekem smislu novo delovno leto. Po več kot enem ali celo dveh mesecih se spet veselimo naših srečanj pri slovenskih mašah in po maši. Spet bomo skupaj molili, se zahvaljevali in prosili dobrega Gospoda in Mater Marijo ter prepevali naše lepe cerkvene pesmi.

Stric gospod Lojze pestuje Krištofa - najmlajšega v Rajkovem sorodstvu.

FRANKFURT

Maša za domovino in kresovanje

V soboto, 20. junija, smo imeli našo redno vsakoletno mašo za domovino in kresovanje, kakor poimenujemo prireditve ob tej maši v romarskem kraju Maria Einsiedel, v južnem delu zvezne dežele Hessen. Okrog 80 se nas je zbralo k tej maši in prireditvi tako iz

frankfurtske slovenske župnije kakor tudi iz Mannheima in okolice z njihovim župnikom Janezom Modicem. Še dež, sicer še kako potreben izsušeni zemlji, je počakal do naslednjega dne. Med nas pa so letos prišle **Mateja Bobek** iz Podčetrтка in tri mlade citrarke s Kozjanskega, in sicer Veronika Planko, Sara Žafran in Janja Polšak. Njihov šofer pa je bil oče ene izmed njih, gospod

Silvo Planko. Pri maši, ki jo je vodil frankfurtski župnik Martin Retelj ob somaševanju Janeza Modica, smo imeli ljudsko petje, zaključili pa smo jo s petimi litanijami Matere božje. Po maši pa je sledila prireditev, ki so jo v dveh delih oblikovale gostje, vmes pa je skupina učencev evropske in dopolnilne šole iz Frankfurta pod vodstvom učiteljice **Natalije Robnik** recitala nekaj pesmi.

Gospa Mateja je s svojim prelepim glasom ob spremljavi treh citer zapela celo vrsto slovenskih narodnih ali ponarodelih pesmi. Tudi na prostoru pri leseni koči so nam mlade gostje zaigrale in zapele še vrsto raznih pesmi, pridružil pa se jim je tudi pevec **Jernej** iz Heidelberga ter še mladi Amadej s harmoniko. Tudi skupaj smo zapeli nekaj pesmi, nekateri pa so celo zaplesali. Ob hra-

Daritveni oltar s svečami v Domu

Duhovniki različnih obredov in ras smo sodelovali pri maši narodov in jezikov.

Gostje so nastopile v cerkvi v Maria Einsiedel.

Maria Einsiedel - v poletnem večeru pred Marijino cerkvijo

Maria Einsiedel - Jernej in Amadej sta tudi pristopila, eden z glasom, drugi s harmoniko.

Predstavniki frankfurtskih župnij pri izročitvi sveč

ni, za katero je poskrbela skupina župljanov iz Wiesbadna in Mainza, pa tudi iz Frankfurta ter ob primeri pijači, smo poskrbeli tudi za telo in se v mraku razkropili na svoje domove. Vsekakor je to bil lep dan

z mašo in prireditvijo za domovino ter medsebojnim srečanjem. Hvala vsem, zlasti pa vsem tistim, ki so pripravljali in izvedli to naše srečanje v Maria Einsiedel; tudi Šmidovim in Tavčarjevim za prenočevanje in po-

gostitev gostov in seveda gostjam za njihov prihod in res zelo lep nastop.

Zaključek potovanja

V začetku julija je umrl 86-letni Johann Čander iz Treburja, rojen pa je bil v Loki pri Mariboru. Sredi julija

je umrla v 84. letu starosti Sidonija Alojzija Tietze, roj. Kumer, iz Schottna, rojena pa je bila v Anhovem. V drugi polovici julija pa je v Mariboru umrl in bil tam tudi pokopan 54-letni Bojan Oman. Pred leti je živel v naši župniji. Naj počivajo v miru!

rem

Maria Einsiedel - mlade citrarke in Mateja Bobek

Maria Einsiedel - nastopajoči otroci z učiteljico Natalijo

MANNHEIM

Dva krsta v Buchnu (v Odenwaldu)

Kristjan Jug, sin prekmurskih staršev, je želel, da bi bila prva hčerka Arya Melina krščena pri slovenski maši. Ker si je z ženo ustvaril nemško družino in ga prej

niti poznal nisem, me je prijetno presenetilo. Izkazalo se je, da ni pozabil slovensko-prekmurskih korenin. To spoštuje tudi njegova žena in je bila zadovoljna, da se bo pri krstu slišala tudi slovenska beseda in pesem. Za krst sina Eliasa Orra je izkoristila priložnost še njena prijateljica, ki je poročena z Angležem in trenutno živi

Arya Melina pri krstu

Družini Jug in Orr

z družino na Danskem, doma pa je prav tako iz Buchna. Krstni obred in večina maše je potekala v nemškem jeziku, da so lahko vsi razumeli, pri maši je bilo prvo berilo in tri pesmi v slovenskem jeziku, v angleškem pa je bila zaradi neobvladanja angleščine samo ena prošnja. Slovenski delež pa je bil pravzaprav še večji, saj je Kristjanova sestrična Melanie, po očetu prav tako Prekmurka, zdaj poročena z Anreasom Riesom. Na za-

četku in po krstu je zapela dve moderni pesmi, ki sta mladim ljudem bližje. Pesem z refrenom »Angeli naj te spremljajo – Die Engel sollen dich begleiten« je odkrila in izbrala botra Eliasa Orra. Ker pesem v živo bolj prepričljivo zveni kot pri poslušanju z zgoščenke, se je naučila in lepo zapela Melanie. Tudi pri ostalem petju slovenskih in nemških pesmi je s svojim zanesljivim petjem dajala oporo vsem ostalim. Prekmurki,

nemški in angleški sorodniki, pa tudi redni obiskovalci slovensko-nemške maše, so obredu krsta in maši zbrano in potrpežljivo sledili in sodelovali, kljub temu da je maša potekala dlje časa kot po navadi. Najlepše pa je, da so starši obeh novokrščencev razumeli pomen krsta njihovih otrok za večno življenje in seveda posredno tudi za njihovo srečno življenje pod božjim varstvom.

Devetdesetletnica Anice Zemljak

Pred nekaj leti je iz Mannheima odšla živeti v Slovenijo Anica Zemljak. Rojena je bila v Prlekiji. Po poroki s Stankom Zemljakom je prišla v Nemčijo in bila dolgoletna članica slovenske župnije v Mannheimu. Oba z možem sta bila nepogrešljiva obiskovalca slovenske maše. Po smrti moža Stanka se je odločila, da se preseli v Slovenijo v Staro Novo vas (pri Križevcih pri Ljutomeru). V slovensko zemljo je položila tudi moževe posmrtno ostanke, Anico pa je prijazno sprejela v svojo hišo njena nečakinja. Kar ne moremo verjeti, da je Anica dočakala že devetdeset

90 let Anice Zemljak

let, saj nikoli ni dajala videza visoke starosti. Konec julija letos pa je kljub vsemu prišel ta visok življenjski jubilej. Ob njej so se zbrali njeni sorodniki, pa tudi prijatelji iz Mannheima.

Razumljivo je, da ne čuti več toliko moči kot pred nekaj desetletji, a pogumno sprejema nase deveti križ in je zadovoljna, da je še tako pri moči in bistrem umu. Veselimo se njene visokega jubileja, ji želimo še dosti zdravih in zadovoljnih dni in let, zdravja in božjega varstva.

MÜNCHEN

Bennofest

Sveti Benno je bil škof, ki je deloval v mestu Meißen. Rojen je bil leta 1010, umrl je 16. junija 1106. Pokopan je bil v stolni cerkvi mesta Meißen, med časom reformacije leta 1580 pa so bile njegove relikvije prenesene v stolno cerkev v Münchnu. Za svetnika je bil razglašen leta 1523 in je zavetnik dežele Bavarske in mesta München. V mesecu juniju je god sv. Benna. Njemu na čast priredijo katoličani v Münchnu vsako leto veliko praznovanje. Letošnji moto srečanja številnih sodelujočih je bil »München je barvit«. Prikazane so bile številne aktivnosti katoliških društev, župnij, katoliških ustanov in narodnih župnij. Svet katoličanov v Münchnu z novo pred-

sednico Johanno Rumschöttel podpira številne iniciative katoličanov v mestu, ki delujejo na področju sociale, družbenih in političnih aktivnosti. Letos je bilo praznovanje v soboto, 27. junija, na trgu Odeon od 12.00 do 16.00. Številne stojnice in kulturni program so privabili veliko obiskovalcev. Naša župnija se je na tej prireditvi že četrto leto zapovrstjo predstavila z zanimivim programom, prikazali smo delovanje župnije, obiskovalcem ponudili tradicionalne slovenske dobrote in prikazali turistične lepote naše domovine. Na odru so bili z navdušenjem sprejeti pritrkovalci zvonov iz Stare Vrhniko ob spremljavi različnih slovenskih narodnih noš, ki so na odru pričarale zelo lepo kuliso. Folklorna skupina Lipa iz Münchna pa je obiskovalcem znana že iz

Pitrkovaško tradicijo so predstavili 'pinkači' iz Stare Vrhniko.

prejšnjih let, saj nas zvesto zastopa na tem praznovanju. Tudi letos so zaplesali lep folklorni program. Slovenski katoličani iz Münchna bomo tudi naslednje leto predstavili naše

delo na tej lepi prireditvi, ki bo v soboto, 25. junija 2016, in na ta način lepo počastili 25. rojstni dan naše države Slovenije.

dr. Gabrijela Gerber-Zupan

Nastop folklorne skupine društva Lipa München

Slovenski program je obogatila skupina iz Stare Vrhniko.

Prvo sveto obhajilo

Prvo sveto obhajilo je prejel Robert Ramšak. Nekoliko z zamikom od običajnega časa, ko po župnijah obhajajo praznovanje prvega obhajila, je tudi Robert pristopil prvič k obhajilni mizi. Robert je zelo aktiven športnik in med letom ni bilo dovoj priložnosti za pripravo na prejem Jezusa pri maši. Najti je bilo treba zanj drugačno rešitev. Prihajal je med tednom na urice priprave, pri čemer so mu pomagali starši in stari oče. Tako je bilo Robertovo slavlje v nedeljo, 26. julija, prav svečano za vso skupnost, zbrano pri slovenski maši v cerkvi Svetega Duha. Robert je pogumno pomagal duhovniku pri oblikovanju skupnega kesanja na začetku maše, ker ve, da je Jezusu treba pripraviti čisto srce. Čestitamo mu in želimo, naj ostane vedno Jezusov prijatelj.

Robert je prvič prejel Jezusa v srce.

Družina Ramšak se veseli s prvoobhajancem.

Literarni večer

Gospa Marjeta Žebovec je že stara znanka našim faranom, vsaj tistim, ki se bolj zanimajo za slovensko literaturo. Prvo soboto v juniju je bila med nami z zelo zanimivo temo: Kako so opisovali vojno slovenski pisatelji. Predstavitev tekstov in predavanje

je bilo pripravljeno ob 100-letnici začetka prve svetovne vojne in je bilo naravnano na literaturo, ki jo opisuje. Ta del literature poznamo le bežno. Kako obsežen je opus slovenskih pisateljev in pesnikov, ki jih je zaznamovala svetovna morija, pa smo odkrivali ob razlagah in branju besedil

Prikaz slovenske literature vojnega časa je zbudil zanimanje

tisti večer. Kako malo vemo o nasilju, ki je grobo spremenilo življenje vojakov, družin, narodov in sveta. In kako občuteno so zapisovali umetniki slovenske besede te stvarnosti in odtenke groze, ki je objemala fante in može na fronti in nič manj dekleta in žene doma. Gospa Žebovec je izbor te literature izdala v več knjigah, ki jih je pripravila prav za jubilejno leto začetka 'velike vojne'. Naročite jih lahko tudi v župnišču. Imamo pa jih tudi v naši knjižnici za izposojlo.

INGOLSTADT

V Ingolstadtju je slovenska skupnost vse do konca julija vztrajno prihajala vsako nedeljo k slovenski maši. Vsakokrat se vsi veselijo tudi srečanja po maši, kjer se seveda goji in raste povezanost med Slovenci in se tako krepi duh vzajemnosti. To bolj začutimo, ko pride preizkušnja. Na koncu meseca je skupnost zadela huda novica. Umrta je ga. Darinka, ki je vedno pripravila in postregla vsem v dvorani. O njej bomo poročali v naslednji številki. Tokrat pa le vest o odhodu žene, da bi jo priporočali Bogu v molitvi.

Tudi v Nürnbergu se je v juliju dvakrat zbralo običajno število 20 do 25 vernikov. Bili so veseli, da je bila med njimi spet organistka ga. Merku. Veliko lažje sodelujejo pri petju mašnih pesmi, če vodijo melodije piščali z orgel. V Neutraublingu pa zadnje mesece ni bilo mašnega srečanja.

V vseh skupnostih bodo redne maše od septembra naprej.

župnijski dopisniki

STUTT GART

Naši slavljenki

Lepe življenjski jubilej sta v naši podružnici v Bad Urachu in Schwäbisch Gmündu praznovali gospa Monika Slana in Alojzija Bajt. Monika Slana je letos praznovala 79 let. Rojena je bila v Veliki Nedelji in je v Nemčiji že 50 let, kamor je tako kakor večina naših ljudi prišla s trebuhom za kruhom. Tukaj v Nemčiji si je dom našla v Bad Urachu

Slavljenka Monika Slana skupaj z župnikom

in je bila zaposlena v domu za ostarele, kjer si je s pridnim delom služila svoj vsakdanji kruh. Sedaj pa je že nekaj let upokojenka in je zvesta kristjanka, ki iz meseca v mesec pridno in zvesto obiskuje svete maše v Bad Urachu ali Pfullingenu. Monika je zelo prijazna in dobra oseba, ki s svojo dobro voljo in pozitivno krščansko modrostjo bogati našo skupnost. Ima tudi hčerko in dva vnuka, na katera je zelo ponosna. Pri vsakem našem srečanju je na njenih ustih lepa in vzpodbudna misel in dobra volja ter vera v Jezusa Kristusa, ki je njena opora in moč za vsakodnevno življenje. Gospa Monika, hvala vam za krščansko pričevanje in zvestobo Cerkvi in slovenski skupnosti.

Naslednja naša slavljenka, ki je praznovala svoj 89. življenjski jubilej, pa je Alojzija Bajt iz Schwäbisch Gmünda. Ob poslušanju njene življenjske zgodbe človek spozna, kako velika je človeška moč in vzdr-

žljivost ob preizkušnjah, ki jih pri naša življenje. Gospa Alojzija je bila rojena 5. junija 1926 v vasi Dražgoše, kjer se je zgodila velika tragedija nad slovenskim narodom, kar se še danes razlaga v izkrivljeni podobi in laži, kajti resnica je čisto drugačna. To tragedijo je Alojzija doživela na lastni koži kot mlado dekle in ona je še živa priča teh strašnih dogodkov, ki se še danes prikazujejo v sprevrženi podobi, zato jo vedno zaboli v srcu, ko se spomni na tiste

Slavljenka Alojzija Bajt in župnik Aleš

dni. V Nemčijo je prišla leta 1964 in se je najprej zaposlila v tovarni, kjer so izdelovali ročne ure, nato pa vse do upokojitve delala v avtomobilski tovarni. Z možem, ki je umrl leta 2004, sta si ustvarila družino in rodili so se jima štiri otroci, dve hčerki in dva sinova. In vsak mesec se gospa Alojzija še sama z avtomobilom pripelje k sveti maši, kjer se tako dobro počuti med našimi ljudmi. Vsi jo zelo cenijo in spoštujejo zaradi njene dobrote, dobrega srca in težke prehojene poti, kajti njej je Bog natrosil veliko križev in trnja, vendar z veliko vere in ljubezni do Kristusa je vse prestala in ostala zvesta Bogu in domovini. Spoštovani naši slavljenki, Bog vaju živi še na mnoga leta.

Vrnitev v domovino

V naši podružnici v Bad Urachu smo se poslovili od gospo Slavice Roškar, ki se je po 46 letih življenja in dela v Nemčiji vrnila nazaj v Slovenijo, in

Slavica Roškar skupaj z bratom Francem in župnikom

sicer v rodno vas Borovci, to je blizu Ptuja. Slavica je vsa ta leta bila pridna delavka, saj je delala v tovarni rib, kjer je zelo težko delo, ki ga je zelo dobro opravljala, saj so jo vsi sodelavci spoštovali in cenili kot pridno in zavzeto delavko. Ves ta čas je bila stalna članica naše skupnosti v Bad Urachu pri vseh svetih mašah, saj ji je druženje s slovenskimi ljudmi veliko pomenilo. Je pa z velikim veseljem vsako leto odhajala v Slovenijo, kjer se je tako dobro počutila. Pri vsakem našem srečanju je bila vedno dobre volje in polna optimizma, s katerim je bodrila naše rojake in zaradi tega jo bomo vsi pogrešali. Smo pa veseli, da je po tolikih letih dela in naporov srečna in ponosna na svoje delo in da se bo od časa do časa še pridružila naši skupnosti, ko bo prišla na obisk k sinu, ki živi tukaj v Nemčiji. Spoštovana gospa Slavica, v imenu celotne slovenske skupnosti v Bad Urachu se vam zahvaljujem za vaš prispevek k ohranjanju slovenske skupnosti in vse dobro vam želimo v Sloveniji, ki jo imate tako radi.

Zaključek veroučnega in šolskega leta

Z našimi mladimi slovenskimi družinami smo ob koncu veroučnega in šolskega leta obiskali Stainwasen Park, kjer smo imeli res lep in prijeten dan ob različnih dejavnostih, ki jih ta park nudi obiskovalcem. Naši otroci so neizmerno uživali na hitrih vlakih in spustih po vodnih napravah. Nekateri izmed njih so se peljali

tudi s sedežnico na vrh planine, kjer je možnost opazovati različne živali in so se nato spustili peš čez najvišje viseči most v Nemčiji, kjer se ponuja res lep razgled na naravo in zelo lepo urejeno okolico Schwarzwalda, ki velja za naravni biser Nemčije. Vsi skupaj smo si privoščili še skupno kosilo v prijetnem gostišču in nato so se otroci spet podali na hitre vlake, ki so res pravi adrenalin za tiste, ki se ne bojijo hitrosti. Nekateri pa smo si ogledali lepo urejene ribnike in eksotične živali, ki jih je v tem parku res veliko. Vsi skupaj smo se ob koncu našega izleta veseli in nasmejani vrnili nazaj v Stuttgart in sklenili, da bomo drugo leto spet organizirali nekaj podobnega za naše otroke in starše, ki so bili veseli tega dogodka. Biti povezan z naravo, ki nam ponuja tako lepo bogastvo zdravega življenja, je v današnjem času elektronike in moderne tehnike še kako pomembno za mlade ljudi, da ne presedijo celih dni pred računalniki in modernimi napravami, ki človeku ožijo pogled na življenje, ki je lepo in zdravo tudi brez moderne tehnike.

K Bogu je odšel po plačilo

Po težki bolezni je odšel k Bogu po plačilo Martin Fajfar iz naše podružnice v Schwäbisch-Gmündu. Pokojni Martin je bil rojen 25. avgusta 1943 v Gornji Radgoni. Izhajal je iz delavske družine in imel je še dva brata in eno sestro. Leta 1968 je prišel v Nemčijo, kjer se je zaposlil v elektro tovarni in si tako služil

svoj vsakdanji kruh. Tukaj si je tudi ustvaril družino, na katero je bil zelo ponosen in navezan. Leta 2003 se je upokojil in z ženo sta se veselila dogodkov na jesen njunega življenja. Potem pa se je počasi oglasila bolezen, ki mu je jemala življenjskih moči, vendar je kljub temu Martin redno prihajal k svetim mašam in se rad družil z našimi slovenskimi verniki. Ob novici, da je smrt kar nenadoma potrkala na njegova vrata, smo vsi ostali brez besed in z globoko žalostjo v srcu. Vendar kot kristjani verujemo, da pokojni Martin že

Pokojni Martin
Fajfar

uživa nebeški mir in veselje ob Gospodu Jezusu Kristusu, v katerega je veroval in upal. Na njegovem pogrebu se je zbralo lepo število ljudi tudi iz njegove rojstne župnije iz Gornje Radgone in po molitvah za rajne smo ga položili k večnemu počitku, kjer čaka dan vstajenja.

Aleš Kalamar

ŠVEDSKA

22. švedsko-slovenski pohod po Posavskem hribovju

Tradicionalni švedsko-slovenski pohod je bil letos od 17. do 20. julija. Pohod, že 22. po vrsti, je organiziral župnik Zvone Podvinski skupaj z vodičem Marjanom Brezočnikom, vodil pa nas je po Posavskem hribovju. Na predvečer prvega pohodnega dne smo se zbrali pri družini župnikovega brata v Blatnem pri Pišecah. Prisrčni so bili pozdravi skoraj trideset pohodnikov, ki so se zbrali ob okusni večerji, pripravljene od družine Podvinski. Prvi dan pohoda nas je vodil na Svete gore, k svetogorski Materi Mariji, kjer je župnik Zvone daroval sveto mašo. Avtomobile smo pustili v Podgorju pri družini Denžič, ki nas je pri visokih temperaturah že pred vzponom povabila na osvežujoče pijače. Pot, ki nas ni vodila samo po gozdu, je bila tokrat zaradi vročine kar malce težavna, toda z dobro voljo se je dalo tudi to premagati. Ob povratku do avtomobilov nas je zopet gostila družina Denžič, ki nam je poleg osvežilnih pijač ponudila tudi odlično, še toplo pecivo iz ajdove moke. Zahvalili smo se za gostoljubnost in se odpravili na skupno kosilo. Po kosilu je sledil voden ogled repnice pri družini Najger na Bizeljskem. Večina pohodnikov je jame, skopane v kremenčevem pesku, ki ga je pred milijoni let naplavilo

na to območje Panonsko morje, prvič videla. Že pred dvesto leti so te hladne jame, v katerih je celoletna temperatura devet stopinj, uporabljali izključno za hrambo poljskih pridelkov. Danes pa uporabljajo te kleti za hrambo in staranje odličnih bizeljskih sortnih vin, s katerimi nas je med zanimivim ogledom pogostila prijazna in zgovorna lastnica. Za odlično večerjo sta prvi dan pohoda poskrbela Irma in Milan Cizl, skupaj z nekaterimi drugimi dobrotniki tega pohoda. V nedeljo smo se najprej duhovno okrepčali s sveto mašo, ki jo je župnik Zvone daroval v njegovi domači župnijski cerkvi sv. Mihaela v Pišecah. Sveto mašo je spremljal domači cerkveni pevski zbor, skupaj z domačini in tudi s pohodniki. Po kosilu, zopet pripravljenem na domačiji Erike in Zdenka Podvinskega, smo se odpravili na ogled Posavskega muzeja v brežiški grad, v katerem se nahaja velika arheološka zbirka od prazgodovine do prihoda Slovanov. O življenju prebivalcev Posavja v 19. in 20. stoletju pričajo predmeti etnološke zbirke. O kmečkih uporih in reformaciji pričajo na zidu zapisane prve tiskane besede v slovenskem jeziku Le vkup, le vkup, uboga gmajna. Na ogled pa je tudi bogata posvetna in cerkvena dediščina Posavja. Proti večeru, ko se je podnebje vsaj malo ohladilo, smo stopili še na 693 m visok Špiček. Pri pohodu se

Zaključek veroučnega in šolskega leta 2015

Švedsko-slovenski pohodniki na Svetih gorah

Na hodniku brežiškega gradu

V cerkvi sv. Lovrenca v Brežicah

nam je pridružil tudi gospod Lojze Ogorevc, domačin iz Pišec, ki je z ansamblom gostoval že na binkoštnem srečanju v Vadsteni. Po vrni-

tvi s Špička nam je polepšal večer z zvoki svoje harmonike, ob katerih smo se zavrteli kar na prašni gozdni cesti. Tudi zadnjo skupno večerjo te-

ga pohoda smo zaključili s prijetnim druženjem in petjem ob spremljavi Lojzetove harmonike, ki je trajalo pozno v noč. Zahvalna sveta maša 22. švedsko-slovenskega pohoda je bila v ponedeljek, 20. julija, v cerkvi sv. Lovrenca v Brežicah. Tudi to mašo je daroval župnik Zvone, ministriral pa mu je domači župnik Milan Kšela. Župnik Zvone se je še enkrat zahvalil v imenu vseh, ki smo prišli od blizu in daleč, svojim domačim ter prijateljem švedsko-slovenskih pohodov za odlično namestitev vseh pohodnikov in za dobre, ki so jih pripravili za vse pohodnike. Povabil pa nas je tudi že na 23. švedsko-slovenski pohod v prihodnjem letu.

Dobrodošli doma in 27. romanje treh Slovenij

Z župnikom Zvonetom smo se lahko srečali že 4. julija na srečanju zdomskih in zamejskih Slovencev na Ptuj na prireditvi »Dobrodošli doma«, kjer je pri zahvalni sveti maši v minoritskem samostanu sv. Petra in Pavla somaševal s škofom Petrom Štumpfom. Nekaj pohodnikov pa se nas je 2. avgusta udeležilo tudi 27. romanja treh Slovenij na Sv. Višarje, kjer smo se prav tako lahko pozdravili z župnikom Zvonetom, saj je tudi tam somaševal ob upokojenem nadškofu msgr. Alojziju Uranu, msgr. Janezu Puclju skupaj z nekaterimi drugimi izseljenskimi duhovniki.

Danica Dyllong

Pohodniki na vrhu Špička

► Zvone PODVINSKI

IN MEMORIAM

Sobratu Ludviku Počivavšku v slovo

V 57. letu je po kratki in hudi bolezni v petek, 17. julija, umrl župnik pri Sv. Jerneju pri Ločah dr. Ludvik Počivavšek. Slovenski javnosti je sicer znan kot avtor knjig nagovorov ob različnih življenjskih prelomnicah, tako so med drugim nagovori ob samomoru, krstu, poroki, nedeljski nagovori, ena od knjig nosi naslov Pogrebni govori. Bil je tudi sodnik metropolitanskega cerkvenega sodišča v Mariboru. Počivavšek, ki se je leta 1958 rodil v Podčetrtku, je nastopil službo župnika pri Sv. Jerneju s 1. avgustom leta 2007. Kot župnik je od Sv. Jerneja tri leta kot soupravitelj upravljal še sosednjo Prihovo (2008–2011), štiri leta pa župnijo Loče (2010–2014).

Pogrebna sv. maša in pogreb sta bila pri Sv. Jerneju v torek, 21. julija, popoldne. Že s 1. julijem pa je bil za soupravitelja župnije Sv. Jernej imenovan župnik iz Loč Jože Brezovnik, ki je lepo pripravil zadnje slovo od sobrata Ludvika.

Ko na god sv. Janeza Vianneyja, tega tako velikega arškega župnika, zbiram misli, kaj bi napisal za bralce Naše luči, mi misli hitijo nazaj vse do malega semenišča, kjer sva se z Ludvikom prvič srečala davnega leta 1973 pri frančiškanih v Mariboru. Bil je eden izmed nas mnogih, ki smo odšli v Maribor, da se pripravimo na duhovništvo. Tih, priden pri učerju, kasneje pri študiju teologije, vesel, zamišljen,

njegov pogled je bil pogled nekoga, ki gleda preko tega sveta v onstranstvo, ki vidi preko. Leta gimnazije so hitro pretekla in potem so sledila leta teološkega študija v Ljubljani ter kasneje drugi del v mariborskem bogoslovju. Takrat smo bili letniki med sabo povezani, smo se med sabo družili. Posebej pa so nas povezovala skupna praznovanja in vsakodnevna sv. maša. Mislim, da je Ludvik že tedaj, v letih bogoslovja razmišljal o nadaljnjem študiju, kamor se je podal po nekajletnem kaplanovanju v mariborski škofiji. In takrat sva se še bolj povezala, saj je Ludvik pokazal veliko solidarnost in pozornost, ki sem ju želel vsaj malo povrniti v času dopusta s pomočjo na Prihovi, saj je prevzel odgovornost za to lepo župnijo, kjer čudovita Marijina cerkev kraljuje na sončni strani pohorskih obronkov. Sam sem po koščkih spoznaval Ludvikovo plemenitost, njegovo duhovno in kulturno plat življenja. Kot smo na pogrebu doživljali eno samo veliko noč njegovega izredno bogatega življenja ob vseh govornikih, smo navzoči istočasno doživljali tudi to, koliko ljudi je Ludvik med seboj povezal s Kristusovo ljubeznijo in kako veliko spoštovanje si je pridobil s svojo pokončno držo ter s svojo čisto duhovniško dušo. Kot Janez Vianney si je tudi on vselej in povsod prizadeval za lepo obhajanje zakramentov, še prej za lepo božje svetišče, med drugim tudi za lepo cerkveno petje, za lepo bogoslužje. In prav to se je zgodilo na dan pogreba pri Sv. Jerneju: eno samo veličastno bogoslužje, mogočno velikončno slavje. Da so se kar trije škofje oziroma celo eden nadškof zbrali na Ludvikovem po-

grebu, to nekaj pove. Da se je na zadnjem slovesu zbralo veliko število duhovnikov z vseh slovenskih škofij in nadškofij ter nepregledna množica vernikov in imenitnih ljudi, je znamenje ene same zahvale iz vsega srca sobratu Ludviku, ki je ob skrbni negi svojih domačih dotrpel, dokončal svoj veliki petek. Laura, Marija, Bogdana, zdravniško osebje, jernejski farani in mnogi drugi, ki ste lajšali Ludvikove bolečine, ki ste mu, kot Simon iz Cirene Jezusu, tudi vi pomagali nositi križ, Bog vam bogato poplačaj že na tem svetu z zdravjem na duši in na telesu, nekoč pa z večnim življenjem v nebesih.

Dragi sobrat Ludvik, naj ti dobri in usmiljeni nebeški Oče podeli za vso tvojo duhovniško življenje bogato plačilo pri mizi nebeške gostije. Ti pa prosiš za nas, da bomo čuječi, da bomo tudi mi duhovniki po Jezusovem Srcu, po zgledu Jezusa, dobrega pastirja. Skupaj z nami prosiš Boga za nove duhovne poklice ter za svetost in zvestobo v duhovnih poklicih. Izprosi nam dobrih in velikodušnih duhovnikov v domovini Sloveniji, dobrih in velikodušnih izseljenskih duhovnikov ter dobrih misijonarjev in misijonark. Počivaj v miru v naročju božje ljubezni!

Mrzlo ognjišče

Prav tisti dan so postavljali križ na vrhu brega. S to gesto je Tunek želel obeležiti svoj prihod na to domačijo pred dvema letoma in srečen izmik od vojaške uniforme med vojno, zdaj so tudi ozdravitev otroka pripisovali temu verskemu trenutku. Ta križ stoji na bregu še danes.

Pretirano opevana svoboda je imela predznak velikega povojnega pomanjkanja. Obstoječa oblast je prebivalstvu razdelila nekakšne karte, ki so jih morali predložiti v trgovini, če so hoteli kaj kupiti. Z njimi je bilo določeno, koliko česa komu pripada. Četudi si imel denar, marsičesa nisi mogel dobiti. Sladkorja sploh ni bilo, tudi če si imel pri hiši dojenčka. Tunikina najmlajša prvih nekaj let sploh ni vedela, da obstaja okus po sladkem. Za to pomanjkanje so bili pozneje hvaležni le njeni zdravi zobje. Ljudje so zdaj živeli v večji krizi kot prej med vojno. Tokrat je bilo v mestih še huje, saj so tam živeli le od tistega, kar se je dalo kupiti v trgovini. Zaradi tega so meščani navezovali stike s podeželskimi ljudmi, takimi, ki so imeli kaj svoje zemlje. Za peščico moke ali nekaj krompirja so se s kolesi pripeljali na oddaljeno podeželje. Posluževali so se tudi izmenjavanja določenih živil z oblačili. Za mirnejši spanec prebivalstva je poskrbelo zdaj le tiho nebo, preletavanja zastrašujočih letal ni bilo več, sledovi tankov pa so se počasi izgubili na opustošeni blatni površini. Čutil se je novi režim vladanja, ki je občutku svobode navkljub ustvarjal tudi nelagodje in nesproščenost med ljudmi.

Pomlad se je prebudila dokaj hitro. Jesenska setev na poljih je nakazovala dobro žitno letino. Podoba dreves so spreminjali številni popki cvetja. Mlada trava se je že ponujala v svoji temno zeleni gostoti. Tunek je načrtoval in razmišljal o vsem delu, ki mora biti pravočasno postorjeno to pomlad. Dobro bi bilo pasti krave na obronkih. Da bi to delal odrasel človek, bi bilo škoda dragoce-nega časa.

Spomnil se je Tinčka, ki je že pred nekaj meseci dopolnil šest let. Odločil se je, da pojde ponj. Preudarno je odšel do pol ure oddaljene hiše v Grabonoškem Vrhu. Ko ga je babica zagledala, jo je obšla slaba slutnja. Nenaden obisk ponavadi ne prinese nič dobrega. Tunek je takoj ob snidenju brez obotavljanja izrazil razlog svojega prihoda: »Tinček, priša sen po tebe, od zaj napre boš živeja pr meni, se si pa ja moj sin.« Babica in Tinček sta proseče jokala, saj sta bila močno navezana drug

na drugega, kar pa ni omehčalo preračunljivega očeta.

»Mati, se de vas priša obiskat,« se je Tunek izmotaval iz svoje zadrege, a le zato, da bi sebe prikazal v lepši luči.

Babica je bila namreč ženska z močnim značajem, ki ga ni bilo mogoče kar tako upogibati. Pa vendar, njen vnucek je moral oditi.

Oče in sin sta odšla po dobro znani cesti, ki je malega Tinčka odpeljala iz varnega zavetja njegove ljubljene babice. Najraje bi pobegnil nazaj, a tega ni upal storiti. Ni se oprijemal očetove roke, marveč je hodil nekaj metrov za njim. V rokav si je brisal mokra žalostna lica. Njegovi boski koraki so se obotavljali nad drobnim peskom, v katerega je s petami rezal globoke brazde. Ne da bi se tega zavedal, je v pesku ponazarjal otroštvo majhnega fantka brez matere. Obračal se je nazaj, dokler je še videl svojo babico, ki je stala na robu ceste in mu mahala v slovo. Kam ga pelje prašna pot, tega ni vedel.

Oče se za otrokovo žalost ni zmenil, marveč je hodil vzravnano naprej, zatopljen v svoje misli. Razmišljal je o preorani pobranani njivi in o tem, ali mu bo uspelo še tisti dan posaditi krompir vanjo. Njegova glava je bila polna njemu važnejših stvari, med katerimi je bila največja skrb, kako bo prehranil čedalje več lačnih ust pri mizi.

Svoje umrle mame Tinček ni imel v spominu, saj je bil star le dve leti, ko je morala umreti. Babica je bila vse, kar je imel, poleg očeta, ki si je že ustvaril novo družino.

* * *

Tinček je ves žalosten s sklonjeno glavo prišel v novi dom. Tunika ga je sprejela s prijaznimi besedami. »Kar mama me boš klica. Zaj boš dergoč meja mamo,« mu je dejala, medtem ko mu je pokazala polbrata Frančka in manjšo polsestrico Elico. Takoj ko je Tinček spoznal svojo novo mamo, je začutil nepričakovano olajšanje. Počasi se je vživel v novo družino in začel pasti krave.

Odhod od babice, ki ga je proti njegovi volji izvedel lastni oče, je v njem pustil mračne sledove, skrite v občutljivi otroški duši.

Odkar se je priženil, je bil Tunek nenehno pogreznjen v delo z vso zagnanostjo. Trudil se je za debelejši kos kruha, čeprav črnega. Družina se je naenkrat povečala kar na šest članov. Morali so nekje spati, biti oblečeni in siti.

Da bi jedli z veliko žlico, tako kot jedo ob nedeljah pri kmetu, tega res ni imel v mislih. Z velikim čutom odgovornosti za prehranjevanje družine je Tunek uspešno izpolnjeval poslanstvo očeta in dobrega gospodarja.

Skromnosti navkljub je za uresničitev mnogih prepotrebni stvari primanjkovalo denarja. Nezmožnosti ne bi prenesel. Posluževal se je svoje prirojene varčnosti in iznajdljivosti. Da bi vsaj malo ublažil denarno stisko, ki ga je zajela, je prodal Tunikine rdeče čevlje, ki jih je kupil zanjo kot ljubeče darilo v času svojega dvorjenja. »Se ti tega tak ali tak ne nūčaš,« ji je rekel. Tunika je bila razočarana, vendar ga je skušala razumeti. Enako se je pozneje zgodilo z ročno uro, ki ji jo je poklonil ob poroki. Njegova prevelika skrb za vse potrebno je terjala tudi take žrtve. Oblačila za otroke je vedno od nekod prinesel in ta so potem nosili vsi, dokler jih niso raztrgali. Kljub nenehni denarni stiski je bila cela družina lepo in spodobno oblečena. Fanta sta že v otroštvu imela mašni gvant, sestavljen iz suknje in hlač, ki so segale čez kolena - tako so namreč štedili z blagom. Tunek je bil ponosen na to, da nikoli niso bili brez kruha, saj je Tunika vsak teden pekla tri kolače rženega v kmečki peči. Zaradi potrebe po žitni slami, ki sta jo potrebovala za pokrivanje strehe, sta sejala žito. Izjemoma so se nekajkrat na leto pogostili s pogačami iz bele moke.

Za tako razkošje je poskrbela tudi krava, Riža po imenu, ki je bila neverjetno radodarna z mlekom, tako da je Tunika tu in tam iz kislega mleka pripravila sir za pogače. Beli kruh so si privoščili le za velikonočne praznike. Morda ravno od tukaj izhaja stara anekdota, da se nekdo smeji kot cigan belemu kruhu. Tega je jedla namreč le gospoda, cigani in reveži ga niti videli niso. Če bi imeli to srečo, bi se jim od zadovoljstva obraz razlezel v širok nasmeh.

Tunika je bila enako dobra mama vsem trem otrokom. Med njimi ni delala razlik. Vsi trije so jo klicali mamika. V kočljivih trenutkih je blažila trdoto moževega značaja. Večkrat tudi za lastno ceno. Beseda mačeha v tej hiši ni imela kaj iskati.

Otroci so dobro napredovali. Tinček je kot najstarejši pomagal pri vseh opravilih zunaj hiše. Od svojega očeta ni bil nikoli deležen posebnega razumevanja. Doživljal je celo grobosti z njegove strani, ker je bil otrok brez matere. Potolažil se je rad z obiskom pri babici, kamor je z očetovim privoljenjem redno zahajal.

Tunek in Tunika svojih otrok nista razvajala niti jim izkazovala ljubezni z božanjem ali z ljubkovalnimi besedami. Vse se je izražalo v tonu glasu, ki je za otroke imel močan pomen. Ubogali so na prvo besedo, nikoli se jim ni govorilo dvakrat. Kar je bilo enkrat povedano, je veljalo za zmeraj. V nasprotnem primeru bi sledilo klečanje na koruzi ali še kaj hujšega.

Se nadaljuje

OGLASI

011503 **V Radencih in bližnji okolici**, blizu mesta **Bad Radkersburg**, prodajam večjo NOVO in tudi 30 let staro, dobro vzdrževano hišo. Vsaka hiša stoji na mirni, urejeni, ograjeni večji parceli. Obe sta priključeni na električno, vodovod, kanalizacijo, plin, telefon in kabelsko TV z internetom, hiši sta kvalitetno zidani in izolirani, primerni sta za večgeneracijsko stalno ali občasno bivanje. Možnost zaposlitve in koriščenja zdravstvenih uslug v Avstriji. Informacije na 0038641626586 ali rofra@siol.com

1301A12 Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. – Naš naslov: Gebr. HORŽEN, Möbel-transporte, Herderstraße 36, D-40721 Hilden pri Düsseldorfu. (Telefon 02 1 03 / 44562). – Informacije dobite pisno ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

011509 **Upokojenki oddam** mirno, 1,5-sobno stanovanje v pritličju privatne hiše skoraj v centru Vojnika. Pogoj je veselje do urejanja hišne okolice. Mobilni: 0049163 7724952.

Oglas sme obsegati največ 50 besed. Cena oglasa je 20 EUR za enkratno objavo. Celoletna objava z isto vsebino je 150 EUR. Z večkratno zaporedno objavo narašča tudi popust. Oglase sprejemamo do 5. v mesecu za naslednjo izdajo. Plačilo pri poverjenikih, slovenskih župnijah ali na uredništvu.

Krajsna, kranjska sivka, foto: Tatjana Splichal

KRIŽANKA

KRIŽANKA 1509	ZSOTI M VISOKI VRH NAD DOLINO VRAT	ANGLEŠKI NOGOMETNI KLUB	PRIVLAČNOST, MIKAVNOST	SADEŽ ZA PRIDELAVO OLJA	LESEN OKVIR ZA SLIKO	ANTON GOSAR	SORAZMERNOST, LIKOVNO SKLADJE	MORSKI SESALEC Z GOSTO DLAKO	NIPČI ALFI	ITALIJA	MESTO OB SAVI IMENOVANO PO KRKI
KDOR SKRBI ZA SVOJ OBSTOJ SAMI											
LITERARNO DELO V TREH DELIH										18. ČRKA ABECEDE	BOMBAŽNA VLAKNA
PRIPADNIK POLARNEGA LJUDSTVA						MATIAŽ URBAS KEM. ZNAK ZA VANADIJ			VLADO ŠABEDER JUSTIN STANOVNIK		
NIKALNICA			23. ČRKA ABECEDE MRTVI POLOŽIMO V ..		VPLIVEN ČLOVEK	11. ČRKA ABECEDE					
DUHOVNO BITJE						ZMES ZA KRUIH	SLOVENSKA GORA				
ZADNJI DEL BESEDE CITRAR				KAZALNI ZAIEMEK	RASTLIN. BODICA	VPIŠI ERU			OD 7 DO Ž	SLOVENSKO OBMORSKO MESTO	TEK ČEZ DRIN IN ...
NAŠA LUČ	IGRA NA SREČO SLOVENSKA POKRAJINA									KEM. ZNAK ZA FOSFOR MORNAR	
PORTUGALSKA		LAHKA KOVINA	VAZA BREZ ČRKE V					SOGLASNIKI V NAMOT	NOVO MESTO		
REPNIK ANTON			KRAJ NA AVSTR. KOROŠKEM	SNOWALEC	UGANKA	1. ČRKA ABECEDE					
PODSTREŠNA SOBA					LITER	PRINOS BREZ 1. IN ZADNJE ČR.		SLOVENSKI PRIMEK	11. ČRKA ABECEDE		
MAJ V TUJI PISAVI				SVET BREZ GREHA	PREDEL	LJUBLJANE		ROBERT ILIČ	DEL POHIŠTVA		HRIB NAD ŽIROVNICO
MEDMET ZAČUDENJA		UKRAJINSKO MESTO	SKANDIN. M. IME				JED IZRAEL. V PUŠČAVI	FIL. REŽISER DOUGLAS ...			
SPRETNIH ROK						MOJZESOVA GORA					
OOHOD						IVAN ZALAZNIK	ULAGA IVANA		RAFAELOVA DRUŽBA	NAŠA LUČ	
STANOV. OPREMA V DNEV. SOBI					LJUBLJ. NADŠKOF V POKOJU	SEVER				NORVEŠKA	ŠPANJA
SLOVENSKI GLASBENIK SLAVKO ...								ŽENSKO IME			

MALO ZA ŠALO

Bolnik pride k zdravniku. Ta ga preiskuje do one-moglosti, na koncu pa reče: »Ne morem in ne morem odkriti, kaj vam je, ampak mislim, da je kriva pijača.«

Pacient odgovori: »Nič hudega, bom pa prišel, ko boste trezni.«

Prijatelja, oba plešasta, se prepirata: »Ti si bolj plešast kot jaz!« »Kako naj bom bolj plešast, ko pa nihče od naju nima niti enega lasu več na glavi?« »Ti imaš večjo glavo!«

Po koncu službe pride mama po otroka v vrtec. Vrata velikega otroškega igrišča okoli vrtca so odprta, vsi otroci so v peskovniku, vsak s svojim mobilnikom, vzgojiteljica pa poležava na klopci.

Mama vpraša:

»Kako lahko spite? Vrata so odprta, vam bodo otroci ušli.«

In vzgojiteljica:

»Nič ne bodo ušli. Pri nas je wi-fi samo v območju tega peskovnika.«

Se pogovarjata dva prijatelja, pa pravi prvi: »Janez, si že naredil kakšen načrt za dopust?«

Janez: »Ne, čemu bi ga? Moja žena določi, kam bomo šli, moj šef določi, kdaj bomo šli, in moja banka določi, kako dolgo bomo na dopustu!«

Janezek gre k spovedi. Župnik ga pričaka in mu reče, da lahko svoje kolo parkira pred cerkvijo in Sveti Duh ga bo čuval. Fant parkira kolo in gre v spovednico. Tam mu župnik naroči, naj ponavlja za njim: »V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha, amen.«

Janezek ponovi: »V imenu Očeta in Sina, amen.«

Župnik: »Kje pa je Sveti Duh?«

Janezek: »Ja, pred cerkvijo pazi na moje kolo.«

Lojzka zavistno prijateljici Štefki:

»Ohoho, kako si lepo shujšala. Kakšna nova dieta?«

Štefka: »Kje pa! Le krompir, korenje in fižol.«

»A res? Pa si vse to kuhala ali pekla?«

»Okopavala.«

REŠITEV KRIŽANKE št. 1507

KRIŽANKA 1507	Č	A	S	T	N	I	K	T	O	M
REPNIK ANTON	E	M	I	R	S	A	L	A	M	A
PODSTREŠNA SOBA	D	E	N	A	R	P	E	T	A	N
MAJ V TUJI PISAVI	E	N	K	A	L	O	D	O	N	T
MEDMET ZAČUDENJA	R	O	V	A	I	V	O			
SPRETNIH ROK	M	O	G	H	E	R	I	N	I	V
OOHOD	A	V	R	E	L	I	J	A	O	A
STANOV. OPREMA V DNEV. SOBI	C	I	L	J	S	A	H	P		
SLOVENSKI GLASBENIK SLAVKO ...	D	I	B	A	S	L	A	K		
	U	C	O	L	P	L	O	T		
	D	R	A	V	O	G	R	A	D	B
	R	A	I	G	R	E	O	S	A	
	T	V	O	R	U	G	O	V	O	R
	I	N	K	A	R	N	A	C	I	J
	N	I	N	U	T	R	I	N	E	K
	A	K	A	N	T	A	A	N	A	